

A9-0224/2022

28.7.2022

PRANEŠIMAS

dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2020 ir 2021 metais
(2021/2186(INI))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėjas: Juan Fernando López Aguilar

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
MAŽUMOS POZICIJA	31
PETICIJŲ KOMITETO NUOMONĖ	32
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	43
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	44

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2020 ir 2021 metais (2021/2186(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač jos 2 straipsnį, kuriame nustatyta, kad Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač jos 2 straipsnio 1 dalį, 20 ir 21 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 16 d. Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/1534 dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje¹,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 9 d. Komisijos komunikatą „Įtraukesnė ir geresnė apsaugą užtikrinanti Europa: į ES nusikaltimų sąrašą įtraukiama neapykantos kalba ir neapykantos nusikaltimai“ COM(2021)0777,
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija“ (COM(2020)0152),
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 24 d. Komisijos komunikatą „2020–2025 m. ES strategija dėl nusikaltimų aukų teisių“ (COM(2020)0258),
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“ (COM(2020)0698),
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl ES paskelbimo LGBTIQ asmenų laisvės erdve²,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių padėties Europos Sąjungoje, kiek tai susiję su moterų sveikata³,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl ES teisės ir LGBTIQ piliečių teisių pažeidimų Vengrijoje dėl Vengrijos Nacionalinėje Asamblėjoje priimtų teisės aktų pakeitimų⁴,

---

¹ OL L 331, 2021 9 20, p. 8.

² OL C 474, 2021 11 24, p. 140.

³ OL C 81, 2022 2 18, p. 43.

⁴ OL C 99, 2022 3 1, p. 218.

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl LGBTIQ asmenų teisių Europos Sąjungoje⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 7 d. rezoliuciją dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl LGBTI asmenų viešo diskriminavimo ir prieš juos nukreiptos neapykantos retorikos, įskaitant zonas be LGBTI asmenų⁷,
- atsižvelgdamas į savo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto *Frontex* patikros darbo grupės rekomendacijas, išdėstytas 2021 m. liepos 14 d. komiteto ataskaitoje dėl faktų nustatymo tyrimo dėl tariamų *Frontex* pagrindinių teisių pažeidimų,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 14 d. Regionų komiteto nuomonę „Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija“⁸,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos vietos ir regionų valdžios institucijų kongreso Einamųjų reikalų komiteto diskusijas ir jo vėlesnę 2021 m. gegužės 17 d. ataskaitą „Vietos valdžios institucijų vaidmuo atsižvelgiant į LGBTIQ asmenų padėtį ir teises Lenkijoje“ (angl. *The role of local authorities with regard to the situation and rights of LGBTIQ people in Poland*) ir 2021 m. birželio 17 d. ataskaitą „LGBTI asmenų apsauga daugėjant prieš LGBTI asmenis nukreiptos neapykantos retorikos ir jų diskriminacijos atvejų: vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo“ (angl. *Protecting LGBTI people in the context of rising anti-LGBTI hate speech and discrimination: the role of local and regional authorities*),
- atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių agentūros ataskaitas, ypač į 2020 ir 2021 m. pagrindinių teisių ataskaitas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 2 d. Komisijos komunikatą „Pagrindinių teisių chartijos taikymo ES stiprinimo strategija“ (COM(2020)0711),
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 10 d. Komisijos ataskaitą „Pagrindinių teisių apsauga skaitmeniniame amžiuje. 2021 m. metinė ES pagrindinių teisių chartijos taikymo ataskaita“ (COM(2021)0819),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Peticijų komiteto nuomonę,
- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0224/2022),

A. kadangi, remiantis ES sutarties 2 straipsniu, Europos Sąjunga yra grindžiama šiomis

⁵ OL C 117, 2022 3 11, p. 2.

⁶ OL C 395, 2021 9 29, p. 2.

⁷ OL C 255, 2021 6 29, p. 7.

⁸ OL C 61, 2022 2 4, p. 36.

vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises; kadangi ES institucijos ir kiekviena valstybė narė, vykdydamos visą savo politiką, turi laikytis ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų vertybių; kadangi, vadovaujantis Sutartimis, Komisija kartu su Parlamentu ir Taryba atsako už pagarbos teisei valstybei – pagrindinei Sąjungos vertybei – užtikrinimą, taip pat už užtikrinimą, kad būtų gerbiamos ES teisės nuostatos, vertybės ir principai ir jų būtų laikomasi;

- B. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 151 straipsnyje nurodomos pagrindinės socialinės teisės, pvz., nustatytos Europos socialinėje chartijoje; kadangi Sąjunga vis dar nėra prisijungusi prie Europos žmogaus teisių konvencijos, nepaisant to, kad ji privalo tai padaryti pagal ES sutarties 6 straipsnio 2 dalį;
- C. kadangi 2020 ir 2021 m. taikant izoliavimo priemones kovojant su COVID-19 pandemija buvo trukdoma naudotis įvairiomis pagrindinėmis teisėmis, pvz., teisėmis į judėjimo laisvę ir laisve rinktis į susirinkimus, teise į privatų ir šeimos gyvenimą, įskaitant asmens duomenų apsaugą, taip pat teisėmis į mokslą, darbą bei socialinę apsaugą; kadangi dėl pandemijos paaštrėjo esamos problemos ir padidėjo nelygybė visose gyvenimo srityse, o tai ypač paveikė pažeidžiamas grupes, ir padidėjo rasistinių incidentų skaičius;
- D. kadangi teisė į vienodą požiūrį ir nediskriminavimą yra pagrindinė teisė, įtvirtinta ES sutarties 2 straipsnyje ir 3 straipsnio 3 dalyje, SESV 8, 10, 19 ir 157 straipsniuose ir ES pagrindinių teisių chartijos 21 ir 23 straipsniuose;
- E. kadangi sąvoka „romai“ apima visus romų, kalų, manušų, lovarių, rissende, bojašų, domų, kalderašų ir sintų kilmės žmones bei vaikus; kadangi į naujoji apibrėžtis „romai“ yra geresnė, nes į ją įtraukti tie asmenys, kurie stigmatizuojami kaip čigonai, tačiau neturintys atitinkamos etninės kilmės, pvz., egiptiečiai, aškaliai ar klajokliai; kadangi romų bendruomenės tebėra viena iš pažeidžiamiausių ir labiausiai priespaudą patiriančių grupių ES;
- F. kadangi sveikatos krizė dažnai buvo naudojama kaip pretekstas užsipulti mažumas, įskaitant migrantus, migrantų kilmės asmenis ir romus, kurie jau patiria rasinę ir etninę diskriminaciją, neapykantos kalbą ir neapykantos nusikaltimus; kadangi romų moterys ir vaikai, kurie dažnai patiria daugialypę ar sąveikinių formų diskriminaciją, yra viena iš grupių ir asmenų, kuriems gresia didžiausias pavojus valstybėse narėse, narystės siekiančiose šalyse bei šalyse kandidatėse, nes jie susiduria su dar didesnėmis kliūtimis plačiojoje visuomenėje nei romų vyrai ir dažnai gyvena skurdžiose kaimo ar miesto (dažnai neoficialiose) gyvenvietėse, kur menkai prieinamas švietimas, darbas ir sveikatos priežiūros paslaugos, nėra prieigos prie sanitarijos bei švaraus vandens ir jų tikėtina gyvenimo trukmė yra trumpesnė, o ši padėtis dar labiau pablogėjo dėl COVID-19 pandemijos;
- G. kadangi 2022 m. gegužės 20 d. Europos Tarybos Ministrų Komitetas priėmė rekomendaciją dėl kovos su neapykantos kalba, kurioje pateikiamos neprivalomos gairės, kaip kovoti su šiuo reiškiniu; kadangi naujai įsteigtas Kovos su neapykantos nusikaltimais ekspertų komitetas yra įpareigotas iki 2023 m. pabaigos Ministrų Komitetui parengti rekomendacijos dėl neapykantos nusikaltimo projektą;

- H. kadangi tyčiniai veiksmai prieš tam tikrų mažumų grupių teises kai kuriose valstybėse narėse sukūrė ir įtvirtino tokį impulsą ir kitur, kaip pastebima dėl vėl pradedamų varžyti moterų ir LGBTIQ asmenų teisių; kadangi tai yra sąmoningos strategijos, kuriomis siekiama susilpninti ES pagrindinių teisių, įtvirtintų ES sutarties 2 straipsnyje, apsaugą; kadangi Europos Tarybos vietos ir regionų valdžios institucijų kongresas priėmė rezoliuciją, kurioje priminė vietos valdžios institucijų atsakomybę apsaugant LGBTIQ asmenų teises ir jas paragino paskirti vietos lygybės įvairovės ekspertus; kadangi Regionų komitetas pateikė daug pasiūlymų dėl aktyvaus vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmens vykdant LGBTIQ asmenų diskriminacijos prevenciją ir apsaugą nuo jos;
- I. kadangi per COVID-19 pandemiją įvestų izoliavimo priemonių metu LGBTIQ asmenys, visų pirma jaunimas, patyrė didesnę nei vidutinišką smurto šeimoje ir smurto dėl lyties lygį dėl diskriminavimo, nes jie yra LGBTIQ asmenys; kadangi LGBTIQ asmenims kyla didesnė benamystės rizika ir ši padėtis pablogėjo dėl COVID-19 izoliavimo priemonių taikymo;
- J. kadangi žiniasklaidos laisvė yra vienas iš veikiančios demokratijos ir teisinės valstybės ramsčių ir garantijų; kadangi žiniasklaidos laisvė, pliuralizmas ir nepriklausomumas bei žurnalistų saugumas yra esminiai teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę elementai ir yra nepaprastai svarbūs demokratiniam ES ir jos valstybių narių veikimui; kadangi valdžios institucijos turėtų priimti teisinę ir reguliavimo sistemą, kuri skatintų laisvos, nepriklausomos ir pliuralistinės žiniasklaidos plėtojimą; kadangi kai kuriose valstybėse narėse toliau daugėja priekabiavimo internete prie žurnalistų, grasinimo jiems atvejų ir ieškinių prieš žurnalistus, ypač prieš tiriančiuosius žurnalistus, ir tai vykdo žinomi politikai bei visuomenės veikėjai, įskaitant vyriausybės narius; kadangi pranešama apie politinio kišimosi į žiniasklaidos veiklą valstybėse narėse atvejus; kadangi žurnalistams vis dar kyla kliūčių siekiant susipažinti su vieša informacija ir dokumentais;
- K. kadangi žurnalistų kriminalizavimas dėl jų darbo yra ypač rimta problema; kadangi žurnalistai neturėtų būti įkalinami ar jiems neturėtų būti grasinama laisvės atėmimu už garbės ir orumo įžeidimą; kadangi valstybės narės neturėtų taikyti baudžiamųjų sankcijų už žiniasklaidos nusikaltimus, išskyrus atvejus, kai buvo rimtai pažeistos kitos pagrindinės teisės, ir jos turėtų užtikrinti, kad šios sankcijos nebūtų taikomos žurnalistams diskriminuojant ar savavališkai;
- L. kadangi atskleisti faktai, kad kelios šalys, įskaitant ES valstybes nares, prieš žurnalistus, politikus ir kitus veikėjus naudojo šnipinėjimo programą „Pegasus“, kelia didžiulį susirūpinimą ir patvirtina netinkamo stebėjimo technologijų naudojimo pavojų pakenkiant žmogaus teisėms ir demokratijai;
- M. kadangi informavimas apie pažeidimą yra vienas iš pagrindinių saviraiškos laisvės aspektų ir atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį atskleidžiant pažeidimus ir apie juos pranešant bei stiprinant demokratinę atskaitomybę ir didinant skaidrumą; kadangi informavimas apie pažeidimą yra pagrindinis informacijos šaltinis kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir tiriant, nustatant bei viešinant korupcijos atvejus viešajame ir privačiajame sektoriuose; kadangi tinkama pranešėjų apie pažeidimus apsauga ES, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, taip pat svarbaus pranešėjų apie pažeidimus visuomenėje atliekamo vaidmens pripažinimas yra viena iš būtinų šio

vaidmens veiksmingumo užtikrinimo sąlygų;

- N. kadangi kelios kitos valstybės narės dar neįgyvendino visų Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos⁹ reikalavimų, visų pirma, susijusių su nacionalinio žiniasklaidos rinkos reguliuotojo nepriklausomumu;
- O. kadangi 2021 m. birželio 24 d. Parlamentas priėmė išsamią rezoliuciją dėl lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, kurioje išdėstyta Parlamento vizija šiuo klausimu valstybėse narėse; kadangi rezoliucijoje pripažįstami trūkumai, palankiai vertinama pažanga ir pateikiama daugybė pasiūlymų dėl to, kaip užtikrinti visuotinę galimybę gauti menstruacijų higienos priemonių, išsamų lytinį švietimą, šiuolaikinę kontracepciją, taigi pateikiama strategija siekiant lyčių lygybės, saugios ir teisėtos reprodukcinės sveikatos priežiūros, galimybės gauti nevaisingumo gydymo paslaugas ir visuotinę gimdyvių, nėščiųjų ir su gimdymu susijusių priežiūrą;
- P. kadangi, ES pagrindinių teisių agentūros apklausos dėl smurto prieš moteris duomenimis, partnerio smurto aukos policijai praneša tik 14 proc. sunkiausių atvejų ir du trečdaliai nukentėjusių moterų nuolat nepraneša valdžios institucijoms apie smurtą dėl baimės arba dėl informacijos apie aukų teises trūkumo, arba dėl bendro įsitikinimo, kad lytinio partnerio smurtas yra privatus klausimas, kuris neturėtų būti skelbiamas viešai;
- Q. kadangi smurtas dėl lyties yra šiurkštus pagrindinių žmogaus teisių pažeidimas ir pagrindinė kliūtis siekiant lyčių lygybės visuomenėje; kadangi moterys ir mergaitės vis dar patiria neproporcingai daug smurto dėl lyties, įskaitant, be kitų formų smurto, seksualinį smurtą, priekabiavimą ir moterų lyties organų žalojimą, taip pat smurtą šeimoje ir lytinio partnerio smurtą; kadangi šie smurto veiksmai gali būti vykdomi tiek viešai, tiek privačiai;
- R. kadangi kibernetinio smurto dėl lyties reiškinys vis labiau plinta: ES kas penkta 18–29 metų amžiaus moteris pranešė, kad nukentėjo nuo seksualinio priekabiavimo internete; kadangi skaitmeninė viešoji erdvė turi būti saugi aplinka visiems, įskaitant moteris ir mergaites; kadangi internetinėje aplinkoje neturi būti nebaudžiamumo; kadangi Parlamentas dviejuose savo iniciatyva teikiamuose teisėkūros pranešimuose paragino Komisiją pateikti pasiūlymus dėl kovos su smurtu dėl lyties ir kibernetiniu smurtu ir dėl smurto dėl lyties įtraukimo į SESV 83 straipsnio 1 dalyje išvardytų nusikaltimų sąrašą;
- S. kadangi daugelyje valstybių narių izoliavimo ir socialinių kontaktų ribojimo priemonės, taikytos COVID-19 pandemijos metu, yra susijusios su eksponentiškai išaugusiu lytinio partnerio smurto, psichologinio smurto ir prievartinės kontrolės bei kibernetinio smurto atvejų paplitimu ir intensyvumu ir 60 proc. padidėjusiu smurto šeimoje aukų skubios pagalbos iškvietimų, apie kuriuos pranešta, skaičiumi; kadangi dėl reikalavimo likti namuose ir nerimą keliančio smurto dėl lyties „šešėlinės pandemijos“ plitimo moterims ir vaikams buvo sunku gauti veiksmingą apsaugą, paramos paslaugas ir užtikrinti teisingumą, taip pat paaiškėjo, kad paramos išteklių ir struktūros buvo nepakankami ir kad aukos turėjo ribotas galimybes naudotis paramos paslaugomis, todėl daugelis jų

---

⁹ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo, OL L 95, 2010 4 15, p. 1.

nebuvo tinkamai ir laiku apsaugoti; kadangi valstybės narės turėtų dalytis geriausia patirtimi, susijusia su konkrečiomis priemonėmis, skirtomis prienamai pagalbai aukoms laiku teikti, įskaitant skubių pranešimų siuntimo sistemų sukūrimą arba kontaktinių centrų, kuriuose būtų galima ieškoti pagalbos, vaistinėse ir prekybos centruose įsteigimą; kadangi, nepaisant šio reiškinio paplitimo, dėl įvairių priežasčių, ypač COVID-19 pandemijos metu, aukos, jų šeimos, draugai, pažįstami asmenys ir kaimynai vis dar nepakankamai praneša apie lytinio partnerio smurtą Europos Sąjungoje; kadangi labai trūksta išsamių, palyginamų ir pagal lytį suskirstytų duomenų, todėl sunku visapusiškai įvertinti krizės poveikį;

- T. kadangi valstybėse narėse vaiko teisės ir toliau pažeidžiamos dėl smurto, prievartos, išnaudojimo, skurdo, socialinės atskirties ir diskriminacijos dėl religijos, negalios, lyties, seksualinės tapatybės, amžiaus, etninės kilmės, migracijos ar gyvenamosios vietos statuso; kadangi beveik 25 proc. jaunesnių nei 18 metų vaikų ES kyla skurdo ar socialinės atskirties rizika; kadangi dėl skurdo vaikai netenka švietimo galimybių vaikų priežiūros, sveikatos priežiūros paslaugų, tinkamo maisto ir gyvenimo tinkamame būste, šeimos paramos ir net apsaugos nuo smurto ir tai gali turėti labai ilgalaikių padarinių; kadangi ES pagrindinių teisių agentūra yra pabrėžusi, jog kova su vaikų skurdu taip pat yra pagrindinių teisių ir teisinių įsipareigojimų klausimas; kadangi vaiko teisių propagavimas yra aiškiai suformuluotas ES politikos ir Pagrindinių teisių chartijos, kurioje reikalaujama, kad vykdant visus ES veiksmus būtų pirmiausia vadovaujama vaiko interesais, tikslas;
- U. kadangi dėl COVID-19 pandemijos visoje ES vaikai ir šeimos, ypač tos, kurios jau buvo ekonomiškai ar socialiai pažeidžiamos, patyrė precedento neturinčią įtampą; kadangi nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esantiems vaikams dažnai trūksta tinkamos IT įrangos, prieigos prie interneto ir tinkamos darbo vietos bei sąlygų, o tai per pandemiją dar labiau padidino esamą mokymosi nelygybę; kadangi dėl COVID-19 pandemijos ir priemonių, kurių imtasi reaguojant į ją, padidėjo rizika, kad vaikai patirs smurtą, įskaitant technologijų skatinamą seksualinį vaikų išnaudojimą ir prievartą; kadangi, nors pateikta mažiau vaikų prieglobsčio prašymų, keliose valstybėse narėse vaikų priėmimo sąlygos tebėra netinkamos;
- V. kadangi pagal Chartijos 47 straipsnį įgyvendinant pagrindinę teisę į veiksmingą teisinę gynybą būtina užtikrinti galimybę kreiptis į nepriklausomą teismą; kadangi politinė įtaka, daroma teisminėms institucijoms, arba jų kontrolė ir panašios kliūtys užtikrinant atskirų teisėjų nepriklausomumą dažnai lėmė tai, kad teisminės institucijos negalėjo atlikti savo nepriklausomo tikrintojo vaidmens nustatant, ar vykdomosios ir įstatymų leidžiamosios valdžios institucijos savavališkai naudojasi valdžia; kadangi veiksminga, nepriklausoma ir nešališka teismų sistema yra būtina teisinės valstybės principo laikymuisi ir ES piliečių pagrindinių teisių ir pilietinių laisvių apsaugai užtikrinti;
- W. kadangi COVID-19 pandemija parodė, kad nesugebama spręsti asmenų, kuriems taikomas kardomasis kalinimas, padėties problemos; kadangi praktika, susijusi su kardomojo kalinimo taikymu per COVID-19 pandemiją, įvairiose valstybėse narėse buvo skirtinga, o keliose valstybėse narėse dėl teismo posėdžių ir tyrimų vėlavimo kardomasis kalinimas buvo taikomas ilgesnius laikotarpius; kadangi asmenys, kuriems atimta laisvė, buvo labiau pažeidžiami dėl COVID-19 protrūkio nei likusi visuomenės dalis dėl uždarytų sąlygų, kuriomis jie gyveno ilgą laiką; kadangi teismų uždarymas

ir (arba) posėdžių ir tyrimų atidėjimas sukėlė sumaištį ir neaiškumą įtariamiesiems, ypač sulaikytiems asmenims, kurie turėjo mažai žinių arba nežinojo, kada įvyks jų teisminis nagrinėjimas ir kiek dar laiko jie bus sulaikyti;

- X. kadangi tarptautinė teisė patvirtina, kad asmuo negali būti sulaikytas vien dėl to, kad yra prieglobsčio prašytojas; kadangi todėl sulaikymas turi būti taikomas tik kaip kraštutinė priemonė ir tik esant pagrįstam tikslui; kadangi tiek *de jure*, tiek *de facto* asmenims be pilietybės teisinio statuso ar dokumentų neturėjimas reiškia, kad jie gali būti sulaikyti neribotą laiką, o tai yra neteisėta pagal tarptautinę teisę;
- Y. kadangi 2020–2025 m. ES strategija dėl nusikaltimų aukų teisių turi tapti veiksmu, kuriais siekiama užkirsti kelią teisiniam ir socialiniam nebaudžiamumui ir padidinti visų ES piliečių saugumą bei pagrindinių teisių apsaugą, sistema;
- Z. kadangi biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga yra nepaprastai svarbi siekiant klimato kaitos poveikiui atsparaus vystymosi, atsižvelgiant į tai, kad 2021–2030 m. paskelbti JT ekosistemų atkūrimo dešimtmečiu; kadangi Komisija paskelbė, kad esminių aplinkos apsaugos srities teisėkūros iniciatyvų, įskaitant pavyzdinį teisės aktą dėl gamtos atkūrimo, priėmimas turėjo būti atidėtas keliems mėnesiams; kadangi Europos žaliuoju kursu siekiama apsaugoti, tausoti ir didinti ES gamtinį kapitalą ir apsaugoti jos piliečių sveikatą bei gerovę nuo su aplinka susijusios rizikos ir poveikio; kadangi keletas siūlomų teisėkūros iniciatyvų turės teigiamą poveikį aplinkos apsaugos lygiui, kaip įtvirtinta Chartijos 37 straipsnyje;

Teisinės valstybės principas ir pagrindinės teisės

1. pabrėžia, kad teisinės valstybės principas yra demokratijos pagrindas, juo palaikomas valdžių atskyrimas, užtikrinama atskaitomybė, prisidedama prie pasitikėjimo viešosiomis institucijomis ir garantuojami teisėtumo, teisinio tikrumo, vykdomosios valdžios savavališkumo draudimo, teisminių institucijų nepriklausomumo, nešališkumo ir lygybės prieš įstatymą principai; pabrėžia, kad teisinės valstybės principas ir ypač teisminių institucijų nepriklausomumas yra nepaprastai svarbūs siekiant užtikrinti piliečių galimybę naudotis savo pagrindinėmis teisėmis ir laisve;
2. pakartoja, kad teisinė valstybė, žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas bei veiksminga kova su korupcija yra mūsų visuomenės pagrindas ir ES pagrindinės vertybės, darančios įtaką visoms pagrindinėms teisėms; apgailestaudamas pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse šie principai nuolat pažeidinėjami ir tai kelia rimtą grėsmę teisingam, teisėtam ir nešališkam ES lėšų paskirstymui;
3. mano, kad teisinės valstybės principas yra glaudžiai susijęs su pagarba demokratijai ir pagrindinėms teisėms, ir pabrėžia, kad bet kurios iš šių vertybių padėties blogėjimas yra išpuolis prieš Sąjungos ramsčius, kaip numatyta ES sutartyje; pakartoja daugelį savo raginimų išplėsti Komisijos metinės teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos apimtį, įtraukiant visas ES sutarties 2 straipsnyje nurodytas vertybes, kad būtų galima holistiškai apžvelgti padėtį visose valstybėse narėse; ragina Komisiją pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis, įskaitant procedūrą, numatytą pagal teisinės valstybės sąlygų mechanizmą, kad būtų pašalinti šie teisinės valstybės principo, demokratijos ir pagrindinių teisių pažeidimai;

4. griežtai smerkia sunkius teisinės valstybės principo pažeidimus kai kuriose valstybėse narėse, kurie kelia didelį pavojų pagrindinėms teisėms ir laisvėms; mano, kad kai kuriais atvejais šie pažeidimai yra sisteminio pobūdžio; pabrėžia ryšį tarp blogėjančių teisinės valstybės standartų ir pagrindinių teisių pažeidimų, pavyzdžiui, įvykdytų teisminių institucijų srityje, išpuolių prieš žurnalistus ir laisvą žiniasklaidą, įskaitant teisėsaugos institucijų pernelyg didelės jėgos naudojimą protestų metu ir prie ES sienų, garantijų sulaukytiems asmenims ir tinkamo proceso trūkumą, politinių veikėjų neapykantos kurstymą, didesnes valdžios institucijų galias vykdyti masinį sekimą ir perimtų duomenų plataus masto rinkimą, taip pat apribojimus, taikomus pilietinės visuomenės organizacijoms, gaunančioms finansavimą iš užsienio, arba dėl jų religinės priklausomybės; taip pat smerkia kai kurių valstybių narių vyriausybės pastangas susilpninti valdžių padalijimą ir teisminių institucijų nepriklausomumą; reiškia didelį susirūpinimą, visų pirma, dėl sprendimų, kuriais kvestionuojama Europos teisės viršenybė, ir ragina Komisiją panaudoti visas įmanomas priemones kovojant su šiais išpuoliais;
5. pabrėžia, kad, laikantis ES sutarties 2 straipsnio, ES yra Sąjunga, grindžiama teisinės valstybės principu, ir kad ES teisės vykdymo užtikrinimas yra nepaprastai svarbus siekiant užtikrinti, kad piliečiai galėtų tinkamai naudotis savo pagrindinėmis teisėmis; atsižvelgdamas į tai apgailestauja, kad Komisija rečiau naudojosi savo vykdymo užtikrinimo priemonių rinkiniu, visų pirma inicijuodama vis mažiau procedūrų dėl pažeidimų; pažymi, kad ES piliečiai vis dažniau turėjo pasitelkti bylinėjimąsi, kad galėtų pasinaudoti savo pagrindinėmis teisėmis; ragina Komisiją remti šį bylinėjimąsi įsteigiant specialų finansinės pagalbos, skirtos strateginiam bylinėjimuisi dėl su Chartija susijusių teisių, fondą;
6. pabrėžia, kad, nepaisant daugybės Parlamento rezoliucijų ir pranešimų ir nepaisant kelių ES Teisingumo Teismo (ESTT) ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) 2020 m. ir 2021 m. pažeidimų nagrinėjimo procedūrų ir priimtų sprendimų, teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje toliau blogėja; apgailestauja dėl to, kad Komisija nesugeba tinkamai reaguoti į daugialypius Parlamentui rūpimus klausimus, susijusių su demokratija, teisine valstybe ir pagrindinėmis teisėmis keliose valstybėse narėse; pabrėžia, kad reikia visapusiškai stebėti, kaip laikomasi visų ES sutarties 2 straipsnyje nurodytų vertybių, ir visapusiškai užtikrinti, kad jų būtų laikomasi; ragina Komisiją įtraukti išsamią stebėseną į metinę demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių ataskaitą, kad ji būtų ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo dalis;
7. pabrėžia, jog labai svarbu, kad teismo sprendimai būtų vykdomi tiek nacionaliniu, tiek ES lygmenimis, ir smerkia tai, kad atitinkamos valdžios institucijos nesilaiko ESTT ir nacionalinių teismų sprendimų; pabrėžia, kad ESTT sprendimai, laikantis Sutarčių, turi būti įgyvendinti laiku ir kuo greičiau, visų pirma sprendimai, kuriais siekiama užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;
8. dar kartą pažymi, kad korupcija kelia didelę grėsmę demokratijai, teisinės valstybės principui ir vienodam požiūriui į visus piliečius; akcentuoja korupcijos ir pagrindinių

teisių pažeidimų ryšį keliose srityse, pavyzdžiui, teisminių institucijų nepriklausomumo, žiniasklaidos laisvės ir žurnalistų bei pranešėjų apie pažeidimus saviraiškos laisvės, sulaikymo įstaigų, galimybės naudotis socialinėmis teisėmis arba prekybos žmonėmis srityse; ragina ES institucijas ir valstybes nares ryžtingai kovoti su korupcija ir parengti veiksmingas korupcijos prevencijos, kovos su ja ir sankcijų skyrimo, taip pat kovos su sukčiavimu priemones ir vykdyti reguliarią viešųjų lėšų panaudojimo stebėseną; ragina Komisiją nedelsiant atnaujinti savo metinę kovos su korupcija stebėseną ir ataskaitų teikimą, atsižvelgiant į ES institucijas ir valstybes nares;

9. pabrėžia, kad neveikimas ir atsainus požiūris į oligarchines struktūras bei sisteminiai teisinės valstybės principo pažeidimai silpnina visą Europos Sąjungą ir kenkia jos piliečių pasitikėjimui; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad mokesčių mokėtojų pinigai niekada nepatektų tiems, kurie kenkia bendroms ES vertybėms;
10. pabrėžia, kad neatidėliotinos priemonės, kurios lėmė galių sutelkimą ir nukrypimus nuo pagrindinių teisių, padidino korupcijos riziką; ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad tinkami teisės aktai ir institucinės sistemos, skirti kovai su korupcija, būtų veiksmingai taikomi praktikoje ir kad vyriausybės veiktų skaidriai bei atskaitingai; atsižvelgdamas į tai, ragina valstybes nares atidžiai laikytis Europos Tarybos Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) 2020 m. paskelbtų gairių siekiant užkirsti kelią korupcijos rizikai pandemijos sąlygomis;
11. apgailestauja dėl to, kad struktūrinės problemos, susijusios su teisminių institucijų nepriklausomumu ir prokuratūros savarankiškumu, kai kuriose valstybėse narėse trukdo piliečiams naudotis teise kreiptis į teismą ir daro neigiamą poveikį jų teisėms ir laisvėms; primena, kad teisinės valstybės principo taikymo trūkumai vienoje valstybėje narėje turi įtakos visai Sąjungai ir daro poveikį visų ES asmenų teisėms; ragina valstybes nares ir ES institucijas apsaugoti teisėjus ir prokurorus nuo politinių išpuolių ir bet kokių mėginimų daryti spaudimą jiems ir taip pakenkti jų darbui;
12. pabrėžia, kad, remiantis Chartijos 47 straipsniu, norint užtikrinti pagrindinę teisę į veiksmingą teisinę gynybą, būtina sudaryti galimybę kreiptis į nepriklausomą teismą; atkreipia dėmesį į didėjančius iššūkius, kuriuos kelia nacionaliniai konstituciniai teismai ir kai kurie politikai; atkakliai tvirtina, kad valstybės narės turi visapusiškai laikytis ES ir tarptautinės teisės, taip pat ESTT ir EŽTT sprendimų, įskaitant tuos, kurie yra susiję su teisminių institucijų nepriklausomumu; smerkia tai, kad kai kurios valstybės narės, įskaitant Lenkiją ir Vengriją, nesilaiko daugelio ES teisės aktų ir Europos teismų sprendimų; ragina valstybes nares gerbti esminį ESTT ir EŽTT vaidmenį ir laikytis jų sprendimų;
13. dar kartą smerkia praktiką persekioti Lenkijos vyriausybę kritikuojančius teisėjus ir prie jų priekabiauti; ragina Lenkijos vyriausybę nuodugniai reformuoti teisėjams taikomą drausminę sistemą laikantis ESTT sprendimų ir grąžinti į pareigas visus teisėjus, kuriuos iš pareigų pašalino neteisėta Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegija, įskaitant tuos teisėjus, kuriems ir toliau neleidžiama priimti sprendimų, nepaisant to, kad jie teisme sėkmingai apskundė savo įgaliojimų sustabdymą, kurį įvykdė kolegija; ragina Lenkijos valdžios institucijas laikytis įvairių ESTT ir EŽTT nutarčių dėl neteisėto „Konstitucinio Teismo“ ir Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos sudėties bei organizacijos, kad būtų laikomasi teisminių institucijų nepriklausomumo standartų,

kurių Lenkija yra įsipareigojusi laikytis;

14. palankiai vertina Komisijos pradėtas pažeidimo nagrinėjimo procedūras Vengrijos ir Lenkijos atžvilgiu įgyvendinant 2021 m. liepos mėn. pažeidimų dokumentų rinkinį dėl pagarbos LGBTIQ asmenų žmogaus teisėms ir dėl ES teisės pažeidimų, nes tai yra pirmas kartas, kai Komisija iniciavo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą konkrečiai jų teisėms užtikrinti; atkreipia dėmesį į Komisijos pagrįstą nuomonę Vengrijos vyriausybei dėl įstatymo, nukreipto prieš LGBTIQ asmenis, ir į vyriausybės atsakymą, ir ragina Komisiją tęsti pažeidimo nagrinėjimą bei perduoti bylą ESTT; atkreipia dėmesį į Budapešto Aukščiausiojo Teismo sprendimą, kuriuo panaikinamas įpareigojimas spausdinti atsakomybės ribojimo pareiškimą vaikų knygose Vengrijoje, ir ragina Komisiją stebėti bylos raidą, kad būtų galima įvertinti būtinus tolesnius veiksmus, susijusius su pažeidimu; yra susirūpinęs dėl to, kad nebuvo imtasi tolesnių veiksmų dėl pažeidimų nagrinėjimo procedūrų, susijusių su Lenkijos „zonomis be LGBTI asmenų“, ir dėl to, kad stokojama Lenkijos valdžios institucijų nuoširdaus bendradarbiavimo, ir ragina Komisiją pateikti Lenkijos vyriausybei pagrįstą nuomonę;
15. pažymi, kad 2021 m. spalio mėn. Parlamentą, vadovaudamasis SESV 265 straipsniu, ES Teisingumo Teisme pateikė ieškinį Komisijai dėl to, kad ji nesiėmė veiksmų ir netaikė Sąlygų reglamento¹⁰, kaip buvo prašoma 2021 m. dviejose rezoliucijose, ir kuris buvo pareikštas po to, kai Komisija pateikė nepatenkinamus atsakymus bei mėgino vilkinti reikalą; apgailestauja dėl to, kad iki 2021 m. pabaigos Komisija neatsakė į Parlamento raginimą pradėti taikyti minėto reglamento 6 straipsnio 1 dalį ir tik išsiuntė Vengrijai bei Lenkijai prašymus pateikti informaciją;
16. pakartoja savo poziciją dėl Sąlygų reglamento, kuris įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d. ir kuris visas tiesiogiai taikomas Europos Sąjungoje bei visose jos valstybėse narėse visoms ES biudžeto lėšoms, įskaitant nuo to laiko pagal laikinąją ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę „NextGenerationEU“ skirtus išteklius – 800 mlrd. EUR; primena, kad Sąlygų reglamente nustatyta aiški teisinės valstybės apibrėžtis, kuri turi būti suprantama atsižvelgiant į kitas Sąjungos vertybes, įskaitant pagrindines teises ir nediskriminavimą; laikosi nuomonės, kad valstybės remiama mažumų diskriminacija daro tiesioginį poveikį tam, kuriems projektams įgyvendinti valstybės narės nusprendžia naudoti ES lėšas, taigi daro tiesioginį poveikį Sąjungos finansinių interesų apsaugai; ragina Komisiją nedelsiant pradėti Sąlygų reglamento 6 straipsnio 1 dalyje numatytą procedūrą;
17. primena, kad dar nebuvo tinkamai sureaguota į Parlamento iniciatyvą sukurti ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmą, kuris būtų reglamentuojamas Parlamento, Komisijos ir Tarybos tarpinstituciniu susitarimu; ragina Komisiją ir Tarybą nedelsiant pradėti derybas su Parlamentu dėl tarpinstitucinio susitarimo pagal SESV 295 straipsnį;
18. pripažįsta nepaprastai svarbų pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį propaguojant ir apsaugant ES sutarties 2 straipsnyje ir Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintas Sąjungos vertybes; pabrėžia, kad jos labai prisideda prie teisinės valstybės principų laikymosi valstybėse narėse, suteikia balsą pažeidžiamiems ir marginalizuotiems asmenims ir

---

¹⁰ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1).

užtikrina galimybę naudotis svarbiausiomis socialinėmis paslaugomis; pripažįsta, kad sveika pilietinė erdvė yra išankstinė sąlyga demokratijai, teisei valstybei ir pagrindinėms teisėms; pabrėžia, kad todėl Sąjunga turėtų įsipareigoti išsaugoti ir puoselėti pilietinę erdvę vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, be kita ko, priimdama specialiai šiam tikslui skirtą strategiją;

19. palankiai vertina greitą efektyvios, nepriklausomos ir visu pajėgumu veikiančios Europos prokuratūros įsteigimą siekiant sustiprinti kovą su sukčiavimu Europos Sąjungoje; pabrėžia, kad svarbu remti ir stiprinti ES institucijų, valstybių narių, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos ir Europos prokuratūros bendradarbiavimą;
20. primena, kad dėl COVID-19 pandemijos, ypač ankstyvaisiais jos etapais, buvo sunkiai pažeistos judėjimo ir darbo laisvės bei pablogėjo darbo ir gyvenimo sąlygos, , be kita ko, sezoninių ir tarpvalstybinių darbuotojų visoje Sąjungoje; ragina valstybes nares užtikrinti, kad dėl pandemijos nustatyti pagrindinių teisių apribojimai būtų panaikinti, kai tik tai bus įmanoma atsižvelgiant į visuomenės sveikatos padėtį, ir kad būtų visiškai atkurtos visos teisės ir laisvės;
21. atkreipia dėmesį į tai, kad teisinės valstybės padėtis blogėja daugelyje valstybių narių skirtingais laikotarpiais ir įvairiais valdžios lygmenimis, pradedant vykdomuoju lygmeniu, pavyzdžiui, taikant tokias procedūras, kaip paspartintas teisės aktų priėmimas valstybės ekstremaliųjų situacijų atvejais, ir baigiant vietos lygmeniu, pavyzdžiui, plačiai paplitusiu viešosios tvarkos palaikymo tarnybų piktnaudžiavimu; primena, kad diskrecijos naudojimas turėtų būti kontroliuojamas teismine ar kita nepriklausoma peržiūra ir kad turimos teisių gynimo priemonės turėtų būti aiškios ir lengvai prieinamos, ypač piktnaudžiavimo atveju, įskaitant galimybę kreiptis į ombudsmeną arba kitos formos ypatingosios teisenos įstaigą; ragina valstybes nares nustatyti mechanizmus, kuriais būtų siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui diskrecija, jį ištaisyti ir taikyti sankcijas už jį, taip pat tinkamai pagrįsti savo sprendimus, ypač kai jie daro poveikį asmenų teisėms;
22. yra susirūpinęs dėl to, kad COVID-19 pandemija ir atsakas į ją padarė precedento neturintį poveikį teismų veikimui ir galimybei naudotis teisėmis į gynybą, nes advokatų galimybės konsultuotis su savo klientais buvo labai apribotos; pabrėžia, kad galimybės patekti į policijos nuovadas ir teismus buvo labai apribotos ir daugelis teismo posėdžių buvo atidėti arba vykdomi nuotoliniu būdu; pabrėžia, kad šios priemonės turėjo rimtų pasekmių areštuotų, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn ar sulaikytų asmenų galimybėms naudotis savo teise į teisingą bylos nagrinėjimą;
23. pabrėžia, kad COVID-19 pandemija neatleidžia teisėsaugos institucijų nuo jų pareigos atidžiai suderinti ginamus interesus ir naudotis savo įgaliojimais taip, kad būtų laikomasi jų įsipareigojimų žmogaus teisių srityje; primena, kad tais atvejais, kai įvykdomi su viešosios tvarkos palaikymu ir jėgos naudojimu susiję žmogaus teisių pažeidimai, valstybės narės turi atlikti skubius, išsamius, veiksmingus ir nepriklausomus tyrimus ir užtikrinti, kad visi atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn vykdant teisingą bylos nagrinėjimą;
24. reiškia susirūpinimą dėl COVID-19 krizės poveikio sulaikytiems asmenims; pabrėžia, kad kai kurios valstybės narės priėmė priemones, kuriomis siekiama sumažinti kalinių

skaičių, tačiau dažnai tik laikinai; pabrėžia, kad ES susiduria su ilgalaike kalėjimų perpildymo krize, kurią daugiausia lemia pernelyg dažnas kardomasis kalinimas¹¹; yra susirūpinęs dėl didėjančio žmonių, kuriems taikomas kardomasis kalinimas, psichikos sveikatos problemų skaičiaus; primena, kad teisiškai nekaltų asmenų kardomasis kalinimas yra priimtinas tik kaip išimtinė kraštutinė priemonė, ir ragina valstybes nares apriboti kardomojo kalinimo taikymą ir išnagrinėti jo alternatyvas; pabrėžia, kad reikia nustatyti ES kardomojo kalinimo standartus, pagal kuriuos būtų nustatyta minimali baudsmė, būtina prieš skiriant kardomąjį kalinimą, kad nesunkius pažeidimus atlikusiems asmenims nebūtų taikomas kardomasis kalinimas; laikosi nuomonės, kad asmenys neturėtų būti laikomi kalėjime laukiant bylos nagrinėjimo viršijant teisinę ribą ir kad bylos turi būti nagrinėjamos per pagrįstą laiką; ragina Komisiją pasiūlyti būtiniausius kalėjimų ir kalinimo sąlygų ES standartus;

Teisė į vienodą požiūrį

25. susirūpinęs pabrėžia, kad toliau vykdoma diskriminacinė praktika dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių požymių, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar bet kokių kitų požymių, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės; ragina Komisiją skatinti viešąją politiką, kuria būtų siekiama panaikinti tokią diskriminaciją, ir užtikrinti, kad būtų tinkamai ir visapusiškai įgyvendinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/913/TVR dėl kovos su rasizmu ir ksenofobija¹²; mano, kad Komisija turėtų pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš valstybes nares, kurios to nepadaro;
26. pabrėžia, kad, remiantis ES pagrindinių teisių agentūros metinėmis ataskaitomis dėl pagrindinių teisių, daugelis valstybių narių taiko diskriminacinę institucinę praktiką, politiką ir įstatymus; ragina Komisiją ir valstybes nares garantuoti visapusišką kovos su diskriminacija teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš valstybes nares, kurios neperkelia į nacionalinę teisę ES kovos su diskriminacija teisės aktų arba ne iki galo juos įgyvendina, ir sustiprinti priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią institucinei diskriminacijai, visų pirma teisėsaugos ir teismų sistemoje, kuri gali turėti didesnę poveikį pažeidžiamoje padėtyje esančių grupių asmenims; primena, kad būtina skubiai išplėsti apsaugos nuo diskriminacijos taikymo sritį, ją taikant ne tik užimtumo srityje, pasitelkiant horizontalųjį ir tarpsektorinį požiūrį; primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą nedelsiant nutraukti Vienodo požiūrio direktyvos blokavimą nesumažinant jos standartų;
27. pabrėžia, kad, kaip nurodyta ES pagrindinių teisių agentūros 2021 m. ataskaitoje dėl pagrindinių teisių, valstybės narės turėtų gerokai pagerinti savo priemonių ir institucinės tvarkos veiksmingumą siekiant teisingai ir visapusiškai taikyti Rasinės lygybės direktyvą¹³, visų pirma didindamos lygybės įstaigų nepriklausomumą, užtikrinamos, kad joms būtų suteikti tinkami įgaliojimai ir ištekliai, kurių reikia, kad jos galėtų

---

¹¹ „Fair Trials“. „Europa: dėl didesnio kardomojo kalinimo atvejų skaičiaus silpnėja teisinė valstybė“ (angl. *Europe: Increase in pre-trial detention rates erodes rule of law*). 2021 m. balandžio 28 d.

¹² 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis, OL L 328, 2008 12 6, p. 55.

¹³ 2000 m. birželio 29 d. Tarybos Direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės, OL L 180, 2000 7 19, p. 22).

veiksmingai vykdyti joms pagal ES nediskriminavimo teisės aktus pavestas užduotis;

28. primygtinai ragina Komisiją dėti daugiau pastangų kovojant su rasizmu, be kita ko, pasiūlant plataus užmojo teisės aktus; taip pat ragina Komisiją užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus, susijusius su 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planu¹⁴, ir įdiegti veiksmingus stebėsenos ir vertinimo mechanizmus pažangai išmatuoti;
29. palankiai vertina tai, kad Komisija paskyrė nusikaltimų aukų teisių koordinatorių, priėmė pirmąją strategiją dėl nusikaltimų aukų teisių ir sukūrė aukų teisių platformą; vis dėlto pabrėžia, kad keliose valstybėse narėse tebėra problemų, susijusių su, visų pirma pažeidžiamoje padėtyje esančių aukų, teise kreiptis į teismą ir su teisminių institucijų nepriklausomumu;
30. ragina sukurti ES ir nacionalinės lygybės politikos bendradarbiavimo ir koordinavimo integravimo mechanizmą, kuris užtikrintų, kad peržiūrint ir priimant politiką būtų atsižvelgiama į visų formų, ypač sąveikinių formų, diskriminaciją, be kita ko, reguliariai ir skaidriai atliekant poveikio lygybei vertinimus, laikantis aiškių tikslų ir terminų, remiantis įrodymais ir naudojant veiklos rezultatų rodiklius; ragina užmegzti glaudų bendradarbiavimą su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, paramos organizacijomis, bendruomenėmis ir asmenimis, patiriančiais diskriminaciją, kartu užtikrinant pakankamus išteklius veiksams ir stebėsenos priemonėms įgyvendinti;
31. smerkia padažnėjusius išpuolius prieš LGBTIQ asmenis ir primygtinai ragina valstybės nares bei Komisiją imtis priemonių, kad šie išpuoliai liautųsi ir būtų užtikrinta veiksminga LGBTIQ asmenų lygybė visose srityse;
32. smerkia kai kurių ES vyriausybės požiūrį priimti teisės aktus skubos tvarka be viešų konsultacijų arba net išimtiniais atvejais – konstitucinius pakeitimus, kuriais siekiama įteisinti diskriminacinę politiką, dėl kurios kitu atveju nebūtų galima priimti teisės aktų, pavyzdžiui, nuostatas, konkrečiai nukreiptas prieš LGBTIQ asmenis; pažymi, kad Vengrijos konstitucijoje patvirtinti pakeitimai ir 2021 m. birželio mėn. Vengrijos parlamento priimtas prieš LGBTIQ asmenis nukreiptas įstatymo projektas yra svarbūs teisės į vienodą požiūrį ir nediskriminavimo principo pažeidimo pavyzdžiai; palankiai vertina tai, kad 18 valstybių narių paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame pasmerkė Vengrijos vaikų apsaugos įstatymo pakeitimus, nukreiptus prieš LGBT asmenis; palankiai vertina tai, kad 16 valstybių narių pakartojo remiančios kovą su LGBTIQ asmenų diskriminacija; pabrėžia, kad europinio projekto propagavimas neabejotinai apima tolerancijos, priėmimo, nediskriminavimo ir vienodo požiūrio skatinimą;
33. yra susirūpinęs dėl pranešimų apie perteklinę jėgą, policijos žiaurumą ir netinkamą elgesį prieš romus visoje ES, kurie atitinka 2020 m. ES pagrindinių teisių agentūros paskelbtas išvadas, kurios taip pat parodė, kad romai plačiu mastu patiria skurdą, netinkamas gyvenimo sąlygas, blogą sveikatos būklę, atskirtį nuo darbo rinkos ir priekabiavimą; smerkia tebesitęsiančią socialinę atskirtį ir priešišumą romams, dėl ko jie yra neproporcingai kriminalizuojami, ir ragina Komisiją parengti geresnius teisės aktus ir konkrečias politikos priemones, kad būtų užkirstas kelias tokiems incidentams ir užtikrintas teisingumas nukentėjusiesiems, o kovai su priešišku romams ES

---

¹⁴ 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos komunikatas „Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas“, COM(2020) 0565;

politikoje būtų skiriamas pagrindinis dėmesys;

34. apgailestauja dėl to, kad daug romų ES vis dar gyvena marginalizuotose gyvenvietėse itin nesaugiomis ir labai prastomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis, dažnai neturėdami prieigos prie švaraus geriamojo vandens, elektros energijos, saugaus ir tinkamo būsto, švietimo, užimtumo, sveikatos priežiūros, nuotekų įrenginių ir atliekų surinkimo; primena, kad padėtis romų gyvenvietėse akivaizdžiai pažeidžia žmogaus teises ir pagrindines teises ir turi rimtų pasekmių, ypač romų vaikams; primygtinai ragina valstybes nares laikytis Tarybos rekomendacijos dėl romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo¹⁵, taip pat 2020–2030 m. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginio plano¹⁶ ir šiuo tikslu visapusiškai pasinaudoti ES ir nacionaliniu finansavimu; ragina Komisiją aktyviau stebėti valstybių narių pažangą ir atitinkamai imtis tolesnių veiksmų;
35. apgailestauja dėl to, kad vaikų iš mažumų grupių segregacija mokyklose tebėra didelė problema Europoje; pabrėžia, kad tokia praktika dažnai atsiranda dėl neteisingos vaikų intelekto sutrikimo diagnozės, pagrįstos jų socialinėmis ar asmeninėmis aplinkybėmis; ragina valstybes nares stiprinti savo įtraukią politiką, kad būtų užkirstas kelias šiai tyčinei ar netyčinei diskriminacinei praktikai, ir įdiegti priežiūros mechanizmus, kad būtų galima peržiūrėti ir prireikus atšaukti sprendimus dėl diagnozės;
36. ragina valstybes nares užtikrinti tinkamą socialinės ir teisinės apsaugos įstaigų dalyvavimą vaikų ir socialinės globos marginalizuotose romų bendruomenėse klausimu, siekiant užtikrinti, kad vaikai gautų apsaugą bei priežiūrą, kurių reikia jų gerovei ir raidai užtikrinti, kartu atsižvelgiant į jų interesus, ir nustatyti procedūras, pritaikytas skirtingiems marginalizuotų romų bendruomenių poreikiams, kad šios įstaigos galėtų vykdyti savo pareigas tokiu pačiu būdu, kaip jas vykdo daugumos gyventojų vaikų atžvilgiu;
37. pabrėžia, kad naujajame ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginiame plane nustatyti plataus užmojo tikslai septyniose pagrindinėse srityse: nediskriminavimo, įtraukties, dalyvavimo, švietimo, užimtumo, sveikatos priežiūros ir būsto srityse, ir jis yra griežtesnė stebėsenos sistema, kurioje taikomi įvairūs kiekybiškai įvertinami ir išmatuojami tikslai pažangai stebėti; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus dėl strategijos ir pažangos; be to, primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų draudžiamas rasinis ar etninis profiliavimas teisės saugos, kovos su terorizmu priemonių ir migracijos kontrolės srityse, taip pat policijos smurtas, ir užtikrinti atskaitomybę;
38. yra susirūpinęs dėl to, kad terorizmas ir kovos su terorizmu politika galėjo lemti tam tikrų grupių, įskaitant spalvotųjų bendruomenes, musulmonų bendruomenes, kovos su rasizmu judėjimus, aktyvistus ir organizacijas, diskriminaciją ir priešišką joms; apgailestauja dėl to, kad kai kuriais atvejais ši politika apima politinių, religinių ir kitokių diskursų diskreditavimą, kriminalizavimą ar bandymą kriminalizuoti, o tai gali lemti diskriminacinę teisės saugos praktiką, pvz., rasinį ir religinį profiliavimą, ir platesnį

---

¹⁵ 2021 m. kovo 12 d. Tarybos rekomendacija dėl romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo, OL C 93, 2021 3 19, p. 1.

¹⁶ 2020 m. spalio 7 d. Komisijos komunikatas „Lygybės Sąjunga. ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginis planas“ (COM(2020)0620).

socialinį poveikį, pvz., savicenzūrą ir pilietinės visuomenės erdvės mažėjimą;

39. palankiai vertina Komisijos sprendimą surengti viešas konsultacijas dėl Direktyvos 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai¹⁷ pagal ES strategiją dėl aukų teisių (2020-2025), atnaujinimo, siekiant veiksmingai padidinti aukoms, įskaitant terorizmo aukas, teikiamą pagalbą ir apsaugą ir pripažinti, kad svarbu išsaugoti jų orumą; ragina susijusias institucijas suteikti apsaugos priemones, kuriomis būtų užkirstas kelias bet kokiai tolesnei viktimizacijai, kurią lemia nukentėjusiųjų atvaizdų žeminimas ir išpuoliai prieš juos socialiniuose sektoriuose, susijusiuose su užpuoliku;
40. pakartoja savo raginimus visoms ES institucijoms ir valstybėms narėms veiksmingai spręsti tokias problemas kaip seksualinis vaikų išnaudojimas, vaikų pornografija, nelydimų migrantų vaikų apsauga, apgyvendintų specialiose įstaigose neįgalių vaikų padėtis, smurtą šeimoje ir išnaudojimą darbe patyrusių vaikų apsauga bei dingę vaikai;
41. palankiai vertina tai, kad Komisija atkreipė dėmesį į Parlamento rekomendacijas ir priėmė plataus užmojo 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją¹⁸; dar kartą patvirtina, kad labai svarbu įgyvendinti siūlomas priemones ir toliau plėtoti nacionalines priemones siekiant užtikrinti, kad neįgalieji nebūtų nepalankioje padėtyje ir nebūtų diskriminuojami užimtumo, švietimo ir socialinės įtraukties požiūriais, taip pat kad jų teisės, numatytos JT neįgaliųjų teisių konvencijoje, būtų visapusiškai užtikrinamos;
42. yra labai susirūpinęs dėl didėjančio skurdo ir socialinės atskirties, ypač kai tai nulėmė COVID-19 pandemija, taip pat dėl daugėjančių neapykantą kurstančių kalbų ir neapykantos nusikaltimų atvejų; toliau reiškia susirūpinimą dėl ypatingos ir precedento neturinčios įtampos, kurią pandemija sukėlė ypač pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims, įskaitant moteris, diskriminaciją dėl rasės patiriančioms grupėms priklausančius asmenis, migrantus ir neįgaliuosius; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad COVID-19 krizė buvo vis dažniau naudojama kaip pretekstas užsipulti pažeidžiamoje padėtyje esančias grupes, įskaitant migrantus, imigrantų kilmės asmenis ir romų kilmės asmenis, kurie ir taip patiria rasinę ir etninę diskriminaciją, neapykantą kurstančias kalbas ir neapykantos nusikaltimus;
43. pabrėžia, kad COVID-19 pandemija atskleidė didelius valstybių narių sveikatos priežiūros, švietimo, užimtumo ir socialinės apsaugos sistemų pajėgumų ir pasirengimo trūkumus; yra tvirtai įsitikinęs, kad valstybės narės turi labai pagerinti savo sveikatos priežiūros, socialinės gerovės ir socialinės paramos sistemas, kad užtikrintų visapusišką paramą visiems, ypač labiau pažeidžiamiems asmenims, net ir krizės metu, ir taip tinkamai apsaugotų visų žmonių sveikatos, ekonomines ir socialines teises;
44. apgailestauja dėl to, kad COVID-19 pandemija neproporcingai paveikė marginalizuotas romų bendruomenes dėl prastų būsto sąlygų, ribotų galimybių gauti vandens, elektros energijos ir sanitarijos paslaugų, taip pat prieigos prie interneto ir tinkamos IT įrangos trūkumo, todėl jaunesni romų tautybės žmonės dar labiau atsilieka mokyklinio švietimo

¹⁷ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai (OL L 315, 2012 11 14, p. 57.)

¹⁸ 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatas „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija“ (COM(2021) 0101);

požiūriu; yra ypač susirūpinęs dėl to, kad COVID-19 pandemijos poveikis romų kilmės asmenims padidino nelygybę ir sustiprino išankstines nuostatas, įskaitant policijos smurto atvejus; apgailestaudamas pažymi, kad pandemijos metu daugeliu atvejų romams nepagrįstai buvo suverčiama kaltė, ypač per pirmąją bangą; pažymi, kad jie susidūrė su stigmatizacija, diskriminacija ir neapykantą kurstančiomis kalbomis, kuriomis virusas buvo siejamas su jų etnine kilme; apgailestauja, kad kai kurie žiniasklaidos ir socialiniai tinklai dažnai vaizduoja romus kaip pavojų visuomenės sveikatai keliantį veiksni, dėl kurio plinta virusas; ragina Komisiją ir valstybes nares sustiprinti savo kovos su romų bendruomenių patiriamu skurdu ir socialine atskirtimi politiką, ypatingą dėmesį skiriant romų tautybės moterų ir vaikų teisėms;

45. pabrėžia, kad būstas yra pagrindinė būtinybė ir kad galimybė gauti būstą, visų pirma parama aprūpinant būstu, yra pagrindinė teisė, nes būsto neturintys piliečiai negali visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ar naudotis visomis savo pagrindinėmis teisėmis; ragina valstybes nares nedelsiant pripažinti, kad jos turi įsipareigoti laikytis persvarstytos Europos socialinės chartijos 31 straipsnio dėl teisės į būstą; reiškia ypatingą susirūpinimą dėl to, kad ypač jaunimas neturi būsto dėl didžiulio būsto kainų augimo, ypač kai kuriuose miestuose;
46. pripažįsta, kad skurdas yra dar viena diskriminacijos forma, dėl kurios pažeidžiamos pagrindinės teisės, ypač tų grupių, kurių teisėms jau dabar daromas didžiausias poveikis, pavyzdžiui, moterų, migrantų, juodaodžių, ne baltaodžių ir etninių mažumų, LGBTIQ bendruomenės ir vaikų; pabrėžia ypatingą vaikų pažeidžiamumą ir poveikį, kurį skurdas daro vaikams ir jų fiziniam bei psichologiniam vystymuisi; ragina Komisiją, Tarybą ir valstybes nares parengti skurdo mažinimo politiką, ypatingą dėmesį skiriant vaikams; ragina valstybes nares visiems užtikrinti vienodas galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugas, kokybišką išsilavinimą ir būstą ir nutraukti viešųjų paslaugų mažinimą, dėl kurio padidėjo skurdas ir, svarbiausia, nelygybė; primena, kad ekonominės ir socialinės teisės yra pagrindinės teisės; dar kartą ragina Tarybą ir Komisiją rengiant ekonominės politikos pasiūlymus atsižvelgti į pagrindines teises;
47. pabrėžia, kad valstybės narės turėtų imtis veiksmų, kad užtikrintų teisę į kokybišką darbą, suderinamą su asmeniniu ir šeimos gyvenimu ir vystymuisi, nes tai yra geriausias būdas panaikinti skurdą; pripažįsta, kad ši teisė akivaizdžiai pažeidžiama išnaudojimo ir piktnaudžiavimo darbe atvejais; ragina valstybes nares stiprinti darbo inspekcijas ir imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui darbe; ragina Komisiją išnagrinėti, kokių veiksmų ES turi imtis siekdama prisijungti prie Europos socialinės chartijos, ir pasiūlyti terminus šiam tikslui pasiekti;
48. yra susirūpinęs dėl nepakankamos pažangos, susijusios su mažų garantijų darbo sąlygomis priežiūros paslaugų sektoriuje, nes tai turi didžiulį pasekmių vyresnio amžiaus žmonėms, kuriems reikia tokių paslaugų, kad galėtų gyventi orų gyvenimą ir išlikti integruoti į visuomenę; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų kovojant su vyresnio amžiaus žmonių visų formų diskriminacija ir užtikrinti jų poreikių patenkinimą ir teises; pabrėžia, kad svarbu remti iniciatyvas, susijusias su vyresnių žmonių aktyvumu;
49. pabrėžia, kad internetinių paslaugų prieinamumas visoje ES yra viena iš pagrindinių sąlygų siekiant visišką socialinę įtrauktį Europoje; pažymi, kad kai kuriose ES

dalyse vis dar neteikiamos kokybiškos internetinės paslaugos, dažniausiai kaimo vietovėse, ir dėl to gali dar labiau padidėti nelygybė tarp europiečių; ragina Komisiją ir valstybes nares paspartinti ES skaitmeninę pertvarką, kurią vykdant daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama visų kartų žmonių gerovei vienodai ir sprendžiami saugumo internete klausimai;

50. primena, kad svarbu sistemingai rinkti privalomus ir suskirstytus duomenis apie lygybę ir parengti rodiklius, kad būtų galima įvertinti įgyvendinant ES kovos su rasizmu ir diskriminacija strategijas padarytą pažangą ir apie ją pranešti; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų šioje srityje; ragina Komisiją ir valstybes nares rinkti duomenis apie lygybę, suskirstytus pagal rasinę ir etninę kilmę, taip pat kitus saugomus požymius, siekiant dokumentuoti rasizmą ir plėtoti viešąją politiką, kuri iš tikrųjų ir veiksmingai atitiktų nukentėjusių asmenų poreikius, sykiu visapusiškai paisant pagrindinės teisės į privatumą, asmens duomenų apsaugos ir atitinkamų ES ir nacionalinių teisės aktų;

Struktūrinis rasizmas

51. pripažįsta ir smerkia ES egzistuojantį struktūrinį rasizmą, kurį lemia diskursų skatinami stereotipai, dėl kurių etninės mažumos diskriminuojamos visose jų gyvenimo srityse; yra labai susirūpinęs dėl individualių, struktūrinių ir institucinių rasizmo ir ksenofobijos formų ES ir didėjančios arabų, juodaodžių europiečių, asmenų, kilusių iš Azijos, žydų, musulmonų ir romų diskriminacijos; primygtinai ragina valstybes nares nustoti taikyti diskriminacinę institucinę praktiką, politiką ir teisės aktus;
52. pabrėžia, kad judėjimas „Black Lives Matter“ sutelkė viso pasaulio visuomenę kovoti su teisėsaugos institucijų rasizmu ir jų vykdoma diskriminacija; primena 2020 m. birželio 19 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl antirasistinių protestų po George'o Floyd mirties¹⁹, kurioje dar kartą patvirtinama, kad juodaodžių gyvybės yra svarbios; pakartoja, kad remia plačiai paplitusius protestus prieš rasizmą ir diskriminaciją, kurie po George'o Floyd mirties 2020 m. vyko Europos sostinėse ir miestuose visame pasaulyje; remia protestuotojų raginimą pareikšti poziciją dėl spaudos ir struktūrinio rasizmo Europoje; palankiai vertina tai, kad 2021 m. gegužės mėn. paskirtas ES kovos su rasizmu koordinatorius, surengtas ES aukščiausio lygio susitikimas kovos su rasizmu klausimais, sukurtas nuolatinis konsultacijų su pilietine visuomene kovos su rasizmu klausimais forumas ir pateiktos 2022 m. kovo 4 d. Tarybos išvados dėl rasizmo ir antisemitizmo; be to, palankiai vertina tai, kad Komisija savo 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų plane pirmą kartą pripažino struktūrinio rasizmo egzistavimą ir nustatė konkrečias kovos su rasizmu ir etnine diskriminacija ES priemones;
53. primygtinai ragina ES institucijas ir valstybes nares šalinti pagrindines struktūrinės rasizmo priežastis; ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti priemones, skirtas šalinti išliekančią struktūrinei nelygybei pagrindinėse srityse, pavyzdžiui, baudžiamosios teisenos sistemos, švietimo, būsto, užimtumo, sveikatos priežiūros, prekių ir paslaugų srityse; pabrėžia svarbų švietimo ir žiniasklaidos vaidmenį kovojant su rasistiniais naratyvais ir griaunant prietarus bei stereotipus; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti kovos su rasizmu mokymus;

---

¹⁹ OL C 362, 2021 9 8, p. 63.

54. ragina valstybes nares iki 2022 m. pabaigos priimti nacionalinius kovos su rasizmu veiksmų planus ir teikti pirmenybę veiksams, kuriais siekiama spręsti nepakankamos galimybės kreiptis į teismą ir ilgalaikės socialinės ir ekonominės nelygybės, susijusios su, pavyzdžiui, būstu, sveikatos priežiūra, užimtumu ir švietimu, problemas, kurios turi būti pripažintos kaip didžiulės kliūtys, trukdančios visapusiškai naudotis pagrindinėmis teisėmis, ir pagrindinės kliūtys, trukdančios įtraukčiai ir lygybei; prašo Komisijos stebėti ir užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus, susijusius su šiais nacionaliniais veiksmų planais ir ES veiksmų planu; be to, ragina Komisiją stebėti rasizmo ir diskriminacijos atvejus valstybėse narėse ir su tuo kovoti, be kita ko, inicijuojant pažeidimų nagrinėjimo procedūras, kad būtų skatinamas veiksmingas teisės aktų taikymas;
55. atkreipia dėmesį į stiprėjančias rasistines ir ksenofobines nuotaikas, kurias palaiko įtakingi asmenys, politikai ir žiniasklaida, o tai prisidėjo prie to, kad kuriama priešiška aplinka prieš rasizmą kovojantiems advokatams ir organizacijoms; ragina valstybes nares visiškai perkelti į savo teisę ir taikyti Tarybos pamatinį sprendimą 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis; ragina valstybes nares imtis būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad rasistinis ar ksenofobinis motyvas būtų laikomas sunkinančia aplinkybe, arba kad teismai, nustatydami bausmes, galėtų atsižvelgti į tokį motyvą;
56. yra labai susirūpinęs dėl kraštutinių dešiniųjų judėjimų, ypač neofašistinių ir neonacistinių grupių, egzistavimo ir nuolatinio plitimo ES; ragina valstybes nares imtis skubių priemonių, kad šios grupės būtų veiksmingai uždraustos; kartu ragina plačiau tirti tokių grupių pagrindus, narystės bazę ir ypač jų finansavimo šaltinius, kad būtų galima nustatyti galimą užsienio kišimąsi; pabrėžia, kad istorijos mokymo programose reikia skirti daugiau vietos objektyviam ir faktais pagrįstam mokymui apie įvairias rasines ar etnines ideologijas, pavyzdžiui, vergovę, kolonializmą ar fašizmą, jų formas ir ištakas, įskaitant piktnaudžiavimą mokslu joms pateisinti, taip pat jų pasekmes ir galimas liekanas šiais laikais, siekiant kovoti su pakartotiniu šių ideologijų atgimimu;
57. primena, kad reikia skirti daug dėmesio skaitmeninimui ir galimam socialiniam šališkumui, kuris gali atsirasti naujose technologijose; pabrėžia, kad galimą dirbtinio intelekto (DI) keliamą riziką reikia spręsti ne kaip technologinę, o kaip socialinę problemą, ypač rasinę diskriminaciją patiriančioms grupėms priklausantiems asmenims; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias naujoms technologijoms, įskaitant DI, didinti diskriminaciją, esamą nelygybę ir skurdą; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad DI sistemos būtų grindžiamos skaidrumo, paaiškinamumo, teisingumo ir atskaitomybės principais ir kad būtų atliekami nepriklausomi auditai, siekiant užkirsti kelią šioms sistemoms didinti rasizmo problemą; taip pat ragina Komisiją ir valstybes nares spręsti lyčių ir įvairovės atotrūkio problemą IRT ir gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos (angl. STEM) sektoriuose, ypač kuriant naujas technologijas, įskaitant DI, ir, visų pirma, sprendimų priėmimo pareigose;
58. primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti visapusišką Rasinės lygybės direktyvos ir Užimtumo lygybės direktyvos įgyvendinimą²⁰, kad būtų kovojama su tebesitęsiančiu

²⁰ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).

rasizmu, nukreiptu prieš skirtingos kilmės, etninės kilmės ar odos spalvos žmones; smerkia tai, kad rasinės, etninės, kalbinės ir religinės mažumos vis dar susiduria su giliai įsišaknijusiu struktūriniu ir instituciniu rasizmu, diskriminacija, neapykantos nusikaltimais ir neapykantos kalba, nepakankamu teisės kreiptis į teismą įgyvendinimu ir nuolatine socialine ir ekonomine nelygybe, o tai yra pagrindinės kliūtys, trukdančios joms visapusiškai naudotis savo pagrindinėmis teisėmis, socialine įtrauktimi ir lygybe kaip ES piliečiams visose gyvenimo srityse, įskaitant būstą, švietimą, sveikatos priežiūrą ir užimtumą;

Smurtas dėl lyties, moterų teisės ir LGBTIQ+ asmenų teisės

59. atkreipia dėmesį į tai, kad smurtas dėl lyties yra viena iš labiausiai paplitusių smurto formų Europos Sąjungoje; ES atliktos apklausos atskleidžia, kad viena iš trijų Sąjungos moterų, t. y. iš viso 62 mln. moterų, patyrė fizinį ar seksualinį smurtą kažkuriuo savo gyvenimo laikotarpiu nuo 15 metų amžiaus ir kad daugiau nei pusė moterų (55 proc.) patyrė seksualinį priekabiavimą; atkreipia dėmesį į tai, kad smurtas dėl lyties yra diskriminacijos forma ir pagrindinių teisių pažeidimas, taip pat lyčių stereotipų, heteropatriarchalinių struktūrų, galios asimetrijos ir struktūrinės bei institucinės nelygybės rezultatas; pabrėžia, kad visose politikos srityse ir priemonėse, skirtose smurtui dėl lyties mažinti, svarbu taikyti sąveikinį ir į aukas orientuotą požiūrį; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų toje srityje;
60. pabrėžia, kad svarbu kovoti su visų formų smurtu dėl lyties ir skatinti lyčių lygybę ir moterų teises; palankiai vertina 2022 m. kovo 8 d. pateiktą Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje²¹, kuriame siūlomos priemonės tam tikrų formų smurto kriminalizavimo srityje, įskaitant išžaginimo, remiantis sutikimo nebuvimu, ir tam tikrų formų kibernetinio smurto kriminalizavimą, taip pat nukentėjusiųjų apsaugos ir galimybės kreiptis į teismą, paramos nukentėjusiesiems ir prevencijos priemonės, taip pat į jį įtrauktos nuostatos dėl sąryšingumo; pabrėžia tarpvalstybinį smurto dėl lyties aspektą ir primygtinai pakartoja, kad su smurtu dėl lyties turi būti kovojama Europos lygmeniu; ragina Komisijai į SESV 83 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą ypatingai sunkių nusikaltimų sąrašą įtraukti smurtą dėl lyties;
61. primygtinai ragina Tarybą užbaigti Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (t. y. Stambulo konvencijos) ratifikavimą; apgailestauja dėl to, kad Bulgarija, Čekija, Vengrija, Latvija, Lietuva ir Slovakija dar neratifikavo šios konvencijos, ir pakartoja savo raginimą šioms valstybėms tai padaryti; atkreipia dėmesį į tai, kad Stambulo konvencija turėtų būti suprantama kaip minimalus standartas smurtui dėl lyties panaikinti; griežtai smerkia kai kurių valstybių narių, visų pirma Lenkijos, bandymus atšaukti priemones, kurių jau imtasi įgyvendinant Stambulo konvenciją ir kovojant su smurtu prieš moteris, ir bandymus atsisakyti šios konvencijos;
62. smerkia prieš lyčių lygybę nukreiptų ir antifeministinių judėjimų veiksmus, kuriais sistemingai pažeidžiamos moterų ir LGBTIQ asmenų teisės; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad Sąjungos remiamos ir finansuojamos pilietinės visuomenės organizacijos neskatinėtų diskriminacijos dėl lyties; palankiai vertina pirmąją ES

---

²¹ COM(2022)0105.

LGBTIQ asmenų lygybės strategiją ir smerkia vis dažniau pasitaikančius diskriminacijos, neapykantos nusikaltimų ir smurto prieš LGBTIQ asmenis atvejus; prašo Komisijos užtikrinti tinkamą tolesnę su strategija susijusią veiklą;

63. smerkia nuolatinę priešišką reakciją į moterų teises kai kuriose valstybėse narėse, visų pirma Lenkijoje, Slovakijoje, Kroatijoje ar Lietuvoje, įskaitant priešišką reakciją į lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises; primena, kad reprodukcinė prievarta ir atsisakymas suteikti saugaus ir teisėto nėštumo nutraukimo priežiūrą taip pat yra smurto dėl lyties forma; pabrėžia, jog Europos Žmogaus Teisių Teismas ne kartą nurodė, kad griežti teisės aktai dėl nėštumo nutraukimo ir nepakankamas jų įgyvendinimas pažeidžia moterų ir mergaičių žmogaus teises ir jų fizinį savarankiškumą; smerkia tai, kad daugelyje šalių moterys negali atlikti nėštumo nutraukimo, be to, smerkia mažiausiai keturių moterų mirtį Lenkijoje dėl to, kad taikomos taisyklės, draudžiančios nėštumo nutraukimą praktiškai bet kokiomis aplinkybėmis; primygtinai ragina valstybes nares imtis veiksmingų priemonių, kad būtų ištaisyti tokie esami žmogaus teisių ir moterų teisių pažeidimai, ir įdiegti reikiamas priemones, kad būtų užkirstas kelias tokiems pažeidimams ateityje; ragina Europos Komisiją nėštumo nutraukimą laikyti pagrindine teise, pašalinti bet kokias kliūtis jo prieinamumui ir užtikrinti, kad jis būtų atliekamas visuomenės sveikatos priežiūros sistemoje, taip pat savo metinėse teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose daugiau dėmesio skirti lytinei ir reprodukcinėi sveikatai ir teisėms;
64. griežtai smerkia romų tautybės moterų diskriminaciją ir segregaciją gimdyvių sveikatos priežiūros įstaigose; palankiai vertina tai, kad Čekija priėmė įstatymą dėl kompensacijų nukentėjusiesiems nuo priverstinės ir neteisėtos sterilizacijos, ir pažymi, kad 2021 m. Slovakijos vyriausybė ėmėsi veiksmų ir atsiprašė, tačiau kol kas nebuvo pasiūlytas kompensavimo įstatymas; mano, kad teisės į sveikatos priežiūrą, ypač į lytinę ir reprodukcinę sveikatą, yra pagrindinės moterų teisės, kurias reikėtų stiprinti ir kurios jokių būdu neturėtų būti ribojamos ar atimamos;
65. ragina visas valstybes nares gerbti visų žmonių fizinį savarankiškumą, ypač uždraudžiant interseksualių asmenų lyties organų žalojimą, vadinamąją konversijos terapiją, ir priverstinę translyčių asmenų sterilizaciją, taikomą kaip būtiną sąlygą, kad būtų teisiškai pripažinta lytis; pakartoja, kad teisės aktai dėl lyties pripažinimo turėtų būti priimami laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų, o sykiu lyties pripažinimas turi būti prieinamas, įperkamas, administracinis, greitas ir pagrįstas apsisprendimu;
66. pabrėžia, kad reikia pripažinti visas partnerystes judėjimo laisvės tikslais, įskaitant ES piliečių partnerius, kurie nėra ES piliečiai; nerimauja dėl to, kad vis dar neįgyvendinamas ESTT sprendimas byloje C-673/16 *Coman ir Hamilton*, kuriame pripažįstama, kad sąvoka „sutuoktinis“ apima tos pačios lyties sutuoktinius pagal ES judėjimo laisvės teisės aktus; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijai pateiktas skundas, susijęs su identiška byla (*A. B. ir K. V. prieš Rumuniją* – skundas Nr. 17816/21); pabrėžia, kad dėl Komisijos neveikimo *Coman ir Hamilton* bylos ieškovai kreipėsi į Europos Žmogaus Teisių Teismą, siekdami apginti savo teises (*Coman ir kiti prieš Rumuniją* – skundas Nr. 2663/21); pakartoja savo raginimą Komisijai pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras dėl *Coman ir Hamilton* bylos sprendimo neįgyvendinimo;
67. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą 2022 m. pateikti pasiūlymą dėl reglamento

dėl vaiko tėvystės ir motinystės tarpusavio pripažinimo tarp valstybių narių, kuriuo bus užtikrintas teisinis tikrumas vaivorykštės šeimoms visoje ES;

68. akcentuoja nerimą keliantį smurto dėl lyties ir smurto šeimoje atvejų skaičiaus padidėjimą per COVID-19 pandemiją; palankiai vertina tai, kad kai kurios nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos skubiai reaguoja ir nustatė priemones, kuriomis siekiama padėti nukentėjusiesiems nuo smurto šeimoje, pavyzdžiui, plečiamos pagalbos linijos ir dalijamasi informacija, diegiamos kodinio žodžio sistemos vaistinėse, konsultavimo centrai maisto produktų parduotuvėse arba paslėptos taikomosios programos, kad būtų lengviau pranešti apie smurtą šeimoje ir šurkštų elgesį; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad nukentėjusiesiems apskritai trūksta prieglaudų ar kitų saugaus apgyvendinimo galimybių; todėl primygtinai ragina valstybes nares skirti tinkamą finansavimą esamoms prieglaudoms, siekiant padėti joms padidinti savo pajėgumus, taip pat sudaryti palankesnes sąlygas steigti papildomas prieglaudas ir saugias apgyvendinimo patalpas smurtą patyrusiems asmenims, įskaitant kartu su jais esančius nepilnamečius; be to, ragina valstybes nares užtikrinti, kad paslaugos smurtą patyrusiems asmenims būtų laikomos būtinomis ir išliktų prieinamos, jas papildytų tinkamas ir specializuotas policijos pajėgų mokymas, taip pat tiksliniai teisingumo srities veiksmai, siekiant pagerinti pasirėngimą ateičiai;
69. apgailestauja dėl sustiprėjusios priešiškos reakcijos į moterų ir mergaičių teises ir to, kad kai kurios valstybės narės siekė atsisakyti lytinės ir reprodukcinės sveikatos ir teisių, COVID-19 pandemija naudojosi kaip pretekstu riboti galimybes naudotis nėštumo nutraukimo, kontracepcijos ir ginekologinėmis paslaugomis; pabrėžia, kad kai kuriose valstybėse narėse, nepaisant pandemijos, buvo bandoma apriboti esamą teisinę moterų prieigos prie nėštumo nutraukimo apsaugą, įskaitant regresines sąlygas, kurios turi būti įvykdytos, kad būtų galima atlikti nėštumo nutraukimą, pvz., privalomas ir šališkas konsultacijas arba laukimo laikotarpius; ypač smerkia tai, kad Slovakijos Parlamentas daugiau kaip 20 kartų bandė apriboti galimybę nutraukti nėštumą šiuo laikotarpiu; tvirtai pabrėžia, kad paslaugos, susijusios su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis, turi būti pripažįstamos esminėmis ir prieinamos net ir pasaulinių ekstremaliųjų sveikatos situacijų metu, atsižvelgiant į tai, kad šių paslaugų atveju laikas labai svarbus;
70. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad reaguojant į COVID-19 krizę būtų atsižvelgiama į lyčių perspektyvą ir įtraukiamas biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą, taip pat *ex post* poveikio lytims vertinimas, kaip siūloma Komisijos 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje; primygtinai ragina ES institucijas užtikrinti lyčių aspekto integravimą į visas ES politikos sritis ir veiksmus;

Laisvės

71. primena, kad svarbu išsaugoti žiniasklaidos laisvę, pliuralizmą ir nepriklausomumą, užtikrinti žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumą ir rinkos koncentracijos reguliavimą, taip pat užtikrinti žurnalistų apsaugą; mano, kad labai reikalingos privalomos ES masto taisyklės, pagal kurias ES būtų užtikrinama patikima ir nuosekli nepriklausomos žiniasklaidos ir žurnalistų apsauga nuo nepagrįstų ieškinių, kuriais siekiama juos nutildyti arba įbauginti, siekiant padėti panaikinti tokį piktnaudžiavimą; ragina Komisiją dėti daugiau pastangų šioje srityje, be kita ko, siūlant privalomas

priemonės ir apsaugant bei skatinant tiriamosios žurnalistikos finansavimą;

72. smerkia strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo (angl. SLAPP), kurie pateikiami siekiant nutildyti ir įbauginti žmogaus teisių gynėjus, įskaitant LGBTI teisių gynėjus, kritikuojančius žmogaus teisių pažeidimus, naudojimą; pabrėžia, kad strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo yra tik viena iš grėsmių laisvai ir pliuralistinei žiniasklaidai, o kitos grėsmės yra komercinis spaudimas ir reikalavimai, politinis spaudimas, žurnalistų savicenzūra visų pirma ginčytiniais klausimais, žurnalistų karjeros nesaugumas ir jiems tenkantis didelis darbo krūvis, spaudimas, kurį jie jaučia norėdami išlaikyti prieigą prie elitinių šaltinių rengiant nekritiškus reportažus, ir perspektyva, kad jų profesinis paaukštinimas bus sustabdytas, jei jie pažeis nerašytas vidines prielaidas dėl tinkamos „linijos“, kurios reikia laikytis itin ginčytiniais klausimais, būtent kai kalbama apie užsienio politiką; ragina valstybes nares saugoti ir plėtoti nepriklausomą, pliuralistinę ir laisvą žiniasklaidą; šiuo atžvilgiu smerkia bet kokias priemones, kuriomis siekiama nutildyti kritišką žiniasklaidą ir pakenkti žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui; pabrėžia, kad reikia skubiai kovoti su visais strateginiais ieškiniiais dėl visuomenės dalyvavimo; palankiai vertina naują Komisijos iniciatyvą paskelbti rekomendaciją dėl žurnalistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo užtikrinimo Europos Sąjungoje; ragina Komisiją nedelsiant pasiūlyti Žiniasklaidos laisvės aktą;
73. yra susirūpinęs dėl pranešimų, iš kurių matyti, kad kai kurių valstybių narių valdžios institucijos naudojo šnipinėjimo programą „Pegasus“ politiniais ar kitais nepagrįstais tikslais, kad šnipinėtų žurnalistus, politikus, teisininkus, pilietinės visuomenės veikėjus ir kitus asmenis, taip pažeisdamos ES teisę ir Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje bei Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintas vertybes; yra susirūpinęs dėl „Pegasus“ naudojimo prieš žurnalistus, žmogaus teisių aktyvistus, opozicijos veikėjus ir teisininkus ES ir už jos ribų; primena, kad „Pegasus“ yra tik viena iš daugelio programų, kuriomis valstybiniai subjektai piktnaudžiauja, siekdami vykdyti neteisėtą masinį nekaltų piliečių sekimą; palankiai vertina tai, kad įsteigtas Europos Parlamento tyrimo komitetas dėl „Pegasus“, kuris tirs tariamą netinkamą sekimo priemonių naudojimą ir įtariamų teisių ir laisvių, įtvirtintų ES sutarties 2 straipsnyje ir Pagrindinių teisių chartijoje, pažeidimų mastą bei teiks apsaugos priemones ir rekomendacijas;
74. pabrėžia, kad šmeižto kampanijos, nukreiptos prieš LGBTIQ asmenis ir apskritai pilietinę visuomenę, labiau paplitusios valstybėse narėse, kuriose kėsinamasi į žiniasklaidos laisvę; griežtai smerkia viešojoje žiniasklaidoje nuolat rengiamas šmeižto kampanijas prieš teisėjus, žurnalistus ir politikus, kritikuojančius dabartinę vyriausybę, įskaitant strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo, kuriuos pareiškia valstybinės agentūros, vyriausybės pareigūnai, valstybės valdomos įmonės ar asmenys, glaudžiai susiję su vyriausybės koalicijomis visoje Europoje; primygtinai ragina Komisiją naudoti visas turimas teisėkūros ir vykdomąsias priemones, kad būtų užkirstas kelias šiems bauginimo veiksams, kurie kelia pavojų saviraiškos laisvei; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su žurnalistų organizacijomis, stebėti išpuolius prieš žurnalistus ir ieškinius, kuriais siekiama nutildyti arba įbauginti nepriklausomą žiniasklaidą, apie juos pranešti ir užtikrinti galimybę naudotis tinkamomis teisių gynimo priemonėmis;
75. apgailestauja, kad žurnalistų saugumas nėra visuotinai užtikrintas; pabrėžia

žiniasklaidos pliuralizmo svarbą ir būtinybę apsaugoti žurnalistus nuo grasinimų ir išpuolių, siekiant užkirsti kelią savicenzūrai, užtikrinti saviraiškos laisvę ir teisę į informaciją bei apsaugoti žurnalistų profesiją; ragina Komisiją tobulinti priemones, skirtas įvertinti priemonėms, kurių ėmėsi vyriausybės ir kurios gali pakenkti informacijos laisvei ir pliuralizmui;

76. smerkia išpuolius prieš žurnalistus, kuriems buvo užkirstas kelias rengti reportažus ir taip tiesiog atlikti savo darbą, jų sulaikymus ir smurtą prieš juos protestų metu; reiškia didelį susirūpinimą dėl policijos brutalumo protestų metu atvejų, ypač prieš žurnalistus, ir primygtinai ragina užtikrinti atskaitomybę už šiuos veiksmus; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti žurnalistų saugumą ir apsaugą, ypač protestų metu;
77. pabrėžia, kad pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę tam tikri teisės laisvai rinktis į taikius susirinkimus apribojimai gali būti teisėtai nustatyti siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą ar kitus teisėtus interesus, tačiau jie turi būti numatyti įstatymo ir būti būtini bei proporcingi konkrečiam tikslui; reiškia didelį susirūpinimą dėl kai kurių bendrų protestų draudimų, taip pat dėl tam tikrų draudimų ir ribojimų, nustatytų per COVID-19 pandemiją, kai kiti panašaus dydžio vieši susibūrimai liko nepaveikti, ir dėl to, kad naudojama jėga prieš taikius protestuotojus; yra susirūpinęs dėl to, kad valstybių narių teisėsaugos institucijos taiko skirtingas jėgas ir ginklų naudojimo viešajai tvarkai palaikyti ribas; ragina valstybes nares priimant ribojančias priemones ir ribojančius teisės aktus, susijusius su saviraiškos, susirinkimų ir asociacijų laisve, apsaugoti pagrindines teises ir sudaryti palankesnes sąlygas aplinkai, kurioje kritika yra sveikų diskusijų bet kuriuo visuomenei svarbiu klausimu dalis;
78. yra labai susirūpinęs dėl išpuolių, priekabiavimo, smurto ir grasinimų žurnalistams, žmogaus teisių gynėjams ir kitiems asmenims, atskleidžiantiems užsienio šalių kišimąsi ir dezinformacijos kampanijas; primygtinai ragina valstybes nares, atsižvelgiant į tai, kad sparčiai auga dezinformacija, apgaulė ir politinė propaganda, į savo mokymo programas įtraukti tikslingą, pagal amžių pritaikytą veiklą, kuria būtų siekiama ugdyti kritinį mąstymą, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninius įgūdžius; ragina daugiau dėmesio skirti pilietiškumo ugdymui, daugiausia dėmesio skiriant pagrindinėms teisėms, demokratijai ir dalyvavimui sprendžiant viešuosius reikalus;
79. pažymi, kad kai kurių valstybių narių pozicijos tarptautiniuose spaudos laisvės reitinguose nukrito žemyn; atkreipia dėmesį į nepakeičiamą visuomeninės žiniasklaidos vaidmenį ir pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti ir išlaikyti jos nepriklausomumą nuo politinio kišimosi; griežtai smerkia grėsmę žiniasklaidos laisvei, įskaitant žurnalistų ir pranešėjų persekiojimą ir išpuolius prieš juos, jų teisinės apsaugos nepaisymą bei žiniasklaidos užgrobimą ar politiniais tikslais motyvuojamus veiksmus žiniasklaidos sektoriuje;
80. yra labai susirūpinęs dėl toliau blogėjančios žiniasklaidos laisvės padėties Vengrijoje, Lenkijoje ir Slovėnijoje ir įvairių valdančiųjų koalicijų įgyvendinamų reformų, kuriomis siekiama sumažinti įvairovę ir nutildyti kritiškus balsus žiniasklaidoje; taip pat yra susirūpinęs, kad kai kuriose valstybėse narėse nesama skaidrių ir aiškiai nustatytų principų dėl nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios reklamos platinimo žiniasklaidos priemonėse; labai apgailestauja dėl to, kad per COVID-19 pandemiją pablogėjo

žiniasklaidos ekonominė padėtis, ir mano, kad reikėtų imtis konkrečių priemonių siekiant sumažinti pandemijos poveikį žiniasklaidos priemonėms;

81. reiškia susirūpinimą dėl vyriausybės kontroliuojamų įstaigų, valdančių didelę žiniasklaidos dalį, kūrimo ir visuomeninės žiniasklaidos priemonių užvaldymo siekiant tenkinti šališkus interesus; primena, kad tais atvejais, kai žiniasklaidos nuosavybė išlieka labai koncentruota, nesvarbu, ar ji priklauso vyriausybei, ar privatiems subjektams, tai kelia didelį pavojų žiniasklaidoje pristatomos informacijos ir nuomonių įvairovei; primena, kad saviraiškos ir informacijos laisvė, įskaitant meninės išraiškos laisvę, ir žiniasklaidos laisvė yra demokratijos ir teisinės valstybės principo pagrindas, ir primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti savo žiniasklaidos institucijų nepriklausomumą; primena, kad teisė ieškoti informacijos ir idėjų, jas gauti ir skleisti žodžiu, raštu ar spausdinta forma, meno forma arba naudojant bet kokias kitas komunikacijos priemones yra meninės raiškos laisvės dalis;
82. ragina Komisiją užtikrinti tinkamą Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos įgyvendinimą, ypatingą dėmesį skiriant žiniasklaidos reguliatorių nepriklausomumui, žiniasklaidos nuosavybės skaidrumui ir gebėjimui naudotis žiniasklaidos priemonėmis; ragina Komisiją veiksmingai naudoti pažeidimo nagrinėjimo procedūras atvejais, kai valstybės narės įgyvendina šias nuostatas neteisingai arba nevisapusiškai;
83. pažymi, kad kai kurios priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi reaguodamos į COVID-19 pandemiją, turėjo itin didelį poveikį teisei į privatumą ir duomenų apsaugą, kad nebuvo visapusiškai konsultuojamasi su duomenų apsaugos institucijomis, kad ne visada buvo aiškus būtinumas ir proporcingumas ir kad daugeliu atvejų trūko tvirto teisinio pagrindo ir nebuvo atliktas tinkamas vertinimas; ragina Komisiją, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną ir Europos duomenų apsaugos valdybą nedelsiant įvertinti padėtį;
84. reiškia didelį susirūpinimą dėl silpno ir nevienodo Bendrojo duomenų apsaugos reglamento²² vykdymo užtikrinimo, dėl kurio kyla pavojus, kad jis taps neveiksmingu dokumentu, neužtikrinančiu realios piliečių apsaugos; apgailestauja dėl to, kad Komisija neatsižvelgė į Parlamento raginimą pradėti pažeidimo tyrimo procedūrą prieš Airiją dėl netinkamo šio reglamento vykdymo užtikrinimo;
85. yra susirūpinęs dėl Komisijos vidaus gairių dėl įrašų valdymo ir archyvų, kurios grindžiamos klaidingu Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės susipažinti su dokumentais aiškinimu²³, ir dėl tekstinių žinučių neįtraukimo į taisyklių dėl galimybės susipažinti su dokumentais taikymo sritį, kurį Europos ombudsmenas įvertino kaip netinkamą administravimą; apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės sutrukdė veiksmingai naudotis piliečių teise susipažinti su dokumentais, nepagrįstai delsdamos ar net panaikindamos prašymų susipažinti su dokumentais pateikimo terminus; pabrėžia, kad tai ne tik lėmė ES piliečių pasitikėjimo valdžios institucijomis trūkumą, bet ir pakenkė žiniasklaidos pliuralizmui ES;

²² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 119, 2016 4 5, p. 1.

²³ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

Padėtis ir pagrindinių teisių pažeidimai prie ES išorės sienų

86. pabrėžia, kad gyvybių gelbėjimas yra teisinė pareiga pagal tarptautinę ir ES teisę; griežtai smerkia kai kuriose valstybėse narėse pradėtas baudžiamąsias bylas prieš pilietinės visuomenės organizacijas ir asmenis dėl humanitarinės pagalbos teikimo migrantams; ragina valstybes nares užtikrinti, kad asmenys ir pilietinės visuomenės organizacijos, teikiančios pagalbą migrantams dėl humanitarinių priežasčių, nebūtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn;
87. smerkia tai, kad kai kurios valstybės narės patvirtino įstatymus, politikos priemones ir praktiką, kuriais kenkiama veiksmingai pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir migrantų žmogaus teisių apsaugai sausumoje ir jūroje; ragina Komisiją ir valstybes nares savo migracijos ir prieglobsčio politikoje didžiausią dėmesį skirti migrantų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių žmogaus teisėms bei atsakomybės pasidalijimo principui;
88. griežtai smerkia apgrėžimų ir pagrindinių teisių pažeidimų bei smurto prie ES išorės sienų prieš migrantus, pabėgėlius ir prieglobsčio prašytojus atvejus, kuriuos pasmerkė tokios institucijos kaip Tarptautinė migracijos organizacija²⁴, taip pat humanitarinių darbuotojų ir aktyvistų kriminalizavimą ir neproporcingą ES lėšų naudojimą uždariems objektams statyti ir išorės sienoms stiprinti; ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti visapusišką pagrindinių teisių stebėsenos sistemą, kad būtų galima iširti visus įtarimus dėl apgrėžimo ir pagrindinių teisių pažeidimų ir padidinti priemonių, kurių imamasi prie išorės sienų, skaidrumą, kaip ragino ES pagrindinių teisių agentūra²⁵; ragina Komisiją pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras tais atvejais, kai esama apgrėžimo ir smurto požymių;
89. reiškia didelį susirūpinimą dėl paskelbtos informacijos apie Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą (FRONTEX), pripažįstant jos dalyvavimą apgrėžimuose ir žinojimą apie juos; ragina FRONTEX taikyti su ja susijusio reglamento 46 straipsnį²⁶ ir sustabdyti visas operacijas valstybėse narėse, kuriose vyksta tokie atvejai, ir užtikrinti visišką šios organizacijos operatyvinės veiklos skaidrumą ir atskaitomybę; ragina Komisiją atlikti tyrimą ir imtis reikiamų priemonių siekiant nutraukti šią FRONTEX praktiką;
90. ragina valstybes nares nustatyti tinkamas procedūras siekiant užtikrinti, kad asmenys būtų išklaustyti prieš juos grąžinant kaimyninei valstybei narei, ir oficialiai pranešti jiems apie priimtą sprendimą; smerkia tai, kad migrantai ir prieglobsčio prašytojai, sulaikyti kirtus ES vidaus arba išorės sieną, nėra sistemingai išklausomi prieš juos grąžinant į kaimyninę valstybę narę ir jiems taip pat nėra sistemingai pranešama apie tokį grąžinimą; primena valstybių narių pareigą veiksmingai užtikrinti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisę į lygybę prieš įstatymą visiems žmonėms;
91. reiškia didelį susirūpinimą dėl nelydimų nepilnamečių, kertančių ES išorės sienas, ypač

²⁴ Tarptautinė migracijos organizacija, „IOM calls for end to pushbacks and violence against migrants at EU external borders“ („TMO ragina nutraukti apgrėžimą ir smurtą prieš migrantus prie ES išorės sienų“), 2021 m. vasario 9 d.

²⁵ Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūra, 2018 m. pagrindinių teisių ataskaita, 2021 m. balandžio mėn.

²⁶ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

rytines ir pietines sienas, ir ragina valstybes nares ypatingą dėmesį skirti nelydimų nepilnamečių padėčiai šiuose perėjimo punktuose;

92. yra susirūpinęs dėl to, kad prie sienų vis dažniau naudojamos technologijos, nes kai kurios jų gali būti itin atgrasios; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares prie sienų sukurti nepriklausomus kontrolės mechanizmus, kurie taip pat apimtų sienų stebėjimo veiklos stebėseną, ir užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinių teisių;

Neapykantos nusikaltimai ir neapykantą kurstančios kalbos

93. yra susirūpinęs dėl to, kad valstybėse narėse daugėja neapykantą kurstančių kalbų ir šmeižto kampanijų, kurias dažnai vykdo aukšto rango valstybės pareigūnai arba vadovaujantys politikai ir kurios konkrečiai skirtos žiniasklaidai, NVO ir tam tikroms socialinėms grupėms ar mažumoms, pavyzdžiui, LGBTIQ asmenims; pabrėžia, kad jų poveikis pilietinei erdvei yra nepaneigiamas, nes tai sukuria nesaugią aplinką pilietinei visuomenei ir žmogaus teisių gynėjams; yra sunerimęs dėl daugybės išpuolių prieš LGBTIQ biurus ir darbuotojus pavyzdžiui vien 2021 m. keliose valstybėse narėse;
94. smerkia visų rūšių neapykantos nusikaltimų, neapykantą kurstančių kalbų ir nepagrįstų ar nesąžiningų kaltinimų atvejus ir realiame gyvenime, ir internete, kai jie paremti bet kokia diskriminacija, be kita ko, dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių požymių, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar bet kokių kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turinės padėties, kilmės, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos; reiškia susirūpinimą dėl nusikaltimų, susijusių su neapykantos, diskriminacijos ar smurto kurstymu, kurie paplito per pasaulinę COVID-19 pandemiją ir lėmė kai kurių itin pažeidžiamų asmenų stigmatizavimą; primena, kad rasizmas ir ksenofobija yra nusikaltimai, o ne nuomonės;
95. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo išplėsti ES nusikaltimų sąrašą, į jį įtraukiant neapykantą kurstančią kalbą ir neapykantos nusikaltimus, ir ragina Tarybą stropiai siekti, kad jis būtų vienbalsiai priimtas; primena, kad Komisija ir valstybės narės turi bendradarbiauti su internetu bendrovėmis siekiant užtikrinti tinkamas apsaugos priemones ir visapusiškai įgyvendinti Kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksą;

Aplinkos apsauga

96. atkreipia dėmesį į Pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnį, kuriame patvirtinta, kad priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį ir pagerinti aplinkos kokybę, reikia integruoti į Sąjungos politiką;
97. ragina Komisiją nedelsiant priimti atitinkamas teisėkūros iniciatyvas ir pagal pradinį tvarkaraštį priimti tolesnius planuojamus teisės aktus; pabrėžia, kad priimant sprendimus dėl visų politikos sričių ir iniciatyvų būtina skubiai atsižvelgti į atitinkamus aplinkosaugos klausimus; mano, kad tvarumas turi būti pagrindinis visos makroekonominės politikos principas, siekiant užtikrinti teisingą perėjimą prie ekologiškai tvarios ekonomikos, sykiu apsaugant ir kuriant tvarias darbo vietas, taip pat siekiant įveikti vieną iš didžiausių grėsmių, kokias kada nors yra patyrusi žmonija;
98. ragina ES mastu įgyvendinti Orhuso konvenciją, kuria susiejamos aplinkos apsaugos ir

žmogaus teisės; pabrėžia, kad žala aplinkai ir kai kurių valdžios institucijų negebėjimas teikti informacijos apie didelę su aplinka susijusią riziką, kurią patiria asmenys, gali sukelti didelių ir žalingų padarinių asmenims; ragina apsaugoti žurnalistus, aktyvistus, NVO, teisių gynėjus, pranešėjus ir visuomenės sergėtojus, veikiančius šiose srityse;

o

o o

99. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

MAŽUMOS POZICIJA

Autorius Nicolaus Fest (ID).

Galutinėje pranešimo versijoje pateikiama informacija apie pagrindinių teisių padėtį ES, kuri neatspindi tikrovės.

Pagal dabartinį pranešimą, ES išgyvena patologinę krizę. ES apibūdinama kaip pavojinga vieta lesbietėms, gėjams, biseksualiems ir transseksualiems (LGBT) asmenims, rasistinė romų atžvilgiu, nedraugiška migrantams.

Tiesa yra kitokia: nepaisant kai kurių atskirų epizodų, kuriuos galima laikyti normaliais tokioje sudėtingoje ir įvairiapusėje sistemoje, kokia yra ES, bendra pagrindinių teisių padėtis yra gana gera.

Valstybės narės turi pakankamą stabdžių ir atsvarų sistemą, kad užtikrintų pagarbą pagrindinėms teisėms, o kiekvienos valstybės narės teisės aktuose numatytos apsaugos priemonės pagrindinių teisių apsaugai užtikrinti.

Ideologinė mantra, kad ES išgyvena nepaprastą padėtį, ir tai, kad teisės aktų leidėjas nuolat nustato naujas kategorijas, kurioms reikalinga speciali apsauga, apibrėžtis, lemia papildomą nereikalingą teisėkūros našta ir neproporcingą ES kišimąsi į nacionalinę kompetenciją, kuriai mes nepritariame.

Atitinkami vokiečių pagrindinių teisių pažeidimų pavyzdžiai, pateikti pradinėje N. Fest pranešimo versijoje, nebuvo laikomi vertais dėmesio ir buvo ištrinti, o tai rodo, kad daugumos požiūris į pagrindinių teisių padėtį yra visiškai ideologinis ir nepagrįstas faktais.

21.4.2022

PETICIJŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui

dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2020 ir 2021 metais
(2021/2186(INI))

Nuomonės referentas: Mario Furore

PASIŪLYMAI

Peticijų komitetas ragina atsakingą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. reiškia susirūpinimą dėl peticijų, kuriose išdėstyti diskriminacijos, ypač neįgaliųjų diskriminacijos, atvejai, jų darbuotojų ir socialinių teisių, taip pat teisės į prieinamą darbo vietą ir savarankišką gyvenimą pažeidimai; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad diskriminacija lieka viena rimčiausių nepriimtinių grėsmių pagrindinėms teisėms ir kad vietos jai nėra nė vienoje gyvenimo srityje; primena, kad ES grindžiama įvairove, pliuralizmu, tolerancija ir nediskriminavimu; pabrėžia, kad diskriminacija kenkia žmogaus orumui, gyvenimo galimybėms, klestėjimui, gerovei ir dažnai – saugumui; apgailestauja, kad Taryboje ir toliau blokuojamas pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (COM(2008) 0426) (horizontalioji Kovos su diskriminacija direktyva), ir ragina Komisiją rasti išeitį iš šios padėties pateikiant naują pasiūlymą dėl kovos su diskriminacija teisės akto, nesumažinant standartų, jeigu Taryba nepatvirtins 2008 m. parengto teksto; ragina valstybes nares veiksmingai kovoti su kiekvienu įtariamu diskriminacijos atveju ir juos spręsti tobulinant savo teises sistemas ir priimant griežtesnes priemones pagal ES teisę ir tarptautinius žmogaus teisių standartus, kad būtų užtikrinta aukščiausio lygio apsauga; pabrėžia, kad reikia tikslinių pastangų ES ir nacionaliniu lygmenimis siekiant kovoti su neįgaliųjų teisių pažeidimais;
2. palankiai vertina tai, kad, atsižvelgdama į Parlamento rekomendacijas, Komisija priėmė plataus užmojo 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją; dar kartą patvirtina, kad labai svarbu įgyvendinti siūlomas priemones ir toliau plėtoti nacionalines priemones siekiant užtikrinti, kad neįgalieji nebūtų nepalankioje padėtyje ir nebūtų diskriminuojami užimtumo, švietimo ir socialinės įtraukties požiūriu; mano, kad itin svarbu stiprinti veiksmus, kuriais siekiama pašalinti visas kliūtis, trukdančias neįgaliesiems visapusiškai ir lygiomis teisėmis dalyvauti visuomenės gyvenime, kad būtų visapusiškai gerbiamos jų pagrindinės teisės; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad visos priemonės, kuriomis įgyvendinama 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija nacionaliniu ir ES

lygmenimis, visapusiškai atitiktų JT neįgaliųjų teisių konvenciją;

3. ragina valstybes nares užtikrinti veiksmingą praktinį Tarybos direktyvos 2000/43/EB, įgyvendinančios vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (Lygių rasių lygybės direktyva), įgyvendinimą ir užtikrinti veiksmingą Tarybos pamatinio sprendimo 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis (Pamatinis sprendimas dėl rasizmo ir ksenofobijos) vykdymą siekiant kovoti su nuolatine afrofobija, priešišku romams, antisemitizmu ir islamofobija; pabrėžia, kad valstybės narės turėtų pateikti arba persvarstyti nacionalines įtraukties strategijas, siekdamos užtikrinti, kad visiems žmonėms, nepriklausomai nuo jų rasės, etninės priklausomybės, religijos, lyties ar kitokio statuso, būtų suteikta teisė aktyviai dalyvauti socialiniame, ekonominiame, politiniame ir kultūriniame gyvenime; itin kritiškai atsiliepia apie tai, kad kai kurios valstybės narės nevisiškai ir neteisingai į nacionalinę teisę perkėlė Pamatinį sprendimą dėl rasizmo ir ksenofobijos; apgailestauja, kad Rasinės lygybės direktyvos nuostatos visose valstybėse narėse vis dar nėra tinkamai įgyvendintos;
4. apgailestauja dėl to, kad Europoje vis dar nepakankamai įgyvendinamos pagrindinės moterų teisės; yra labai susirūpinęs dėl to, kad daugėja prieš moteris nukreiptų reakcijų; pakartoja savo tvirtą poziciją dėl lyčių lygybės užtikrinimo ir moterų teisių, įskaitant lytinės ir reprodukcinės sveikatos teises, apsaugos; reiškia susirūpinimą dėl peticijų, kuriose išdėstyti diskriminacijos dėl lyties atvejai, skaičiaus, ypač dėl priemonių, kurios daro poveikį moterų teisėms, pvz., teisės į abortą ir smurto prieš moteris ir mergaites; ragina Komisiją skubiai imtis tolesnių veiksmų siekiant apsaugoti moterų teises ir ypač įgyvendinti Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) Europos lygmeniu priimant atitinkamus teisės aktus; ragina konvencijos dar neratifikavusias valstybes nares nedelsiant tai padaryti; apgailestauja dėl to, kad pandemijos metu padaugėjo nerimą keliančių smurto prieš moteris ir mergaites ir kitų formų smurto dėl lyties atvejų; yra labai susirūpinęs dėl kai kuriose valstybėse narėse priimtų teisės aktų, kuriais silpninamos moterų teisės ir lyčių lygybė; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje ir ragina jį patbulinti, kad jis tinkamai apimtų visų formų smurtą dėl lyties; pakartoja savo raginimą Komisijai į ES nusikaltimų sąrašą įtraukti smurtą dėl lyties;
5. pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti vaiko interesus, taip pat tarpvalstybinėse šeimos bylose; pabrėžia, jog svarbu, kad įvairios su vaikų globos bylomis susijusios nacionalinės ir vietos institucijos glaudžiai bendradarbiautų ir veiksmingai komunikotų; ragina valstybes nares priimti nediskriminacines su vaikais susijusių bylų stebėsenos ir vertinimo sistemas, pagal kurias būtų visapusiškai užtikrinamos vaiko pagrindinės teisės, visų pirma geriausių vaiko interesų principas; ragina valstybes nares gerbti vaikų teisę matytis su savo tėvais nepaisant dėl išskirtinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, kilus pandemijai, valstybių narių taikomų ribojamųjų priemonių, jei tik tai nekeltų pavojaus vaikų saugumui ir sveikatai;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad ES ir jos valstybės narės turėtų veiksmingai kovoti su diskriminaciniu arba smurtiniu elgesiu ir veiksmais vaikų mokyklinio ugdymo ir vaikų iš mažumų šeimų dalyvavimo srityje, ypač tai pasakytina apie migrantų, pabėgėlių ir

romų vaikus, tiek užtikrinamos teisės aktų vykdymą, tiek skatindamos tarpusavio supratimą bei socialinę sanglaudą; ragina valstybes nares rengiant standartines mokymo programas struktūriškai atsižvelgti į pagarbą įvairovei, kultūrų tarpusavio supratimą ir žmogaus teises, įskaitant vaikų teises;

7. mano, kad LGBTIQ asmenims tenka atremti vienus didžiausių iššūkių, susijusių su pagrindinėmis teisėmis, ypač su teise į nediskriminavimą; yra labai susirūpinęs dėl ES pagrindinių teisių agentūros tyrimo apie LGBTIQ asmenų patirtį žmogaus ir pagrindinių teisių srityje, rezultatų, iš kurių matyti, kad pastaraisiais metais padaryta nedidelė pažanga ar jos visai nepadaryta; apgailestauja dėl didelių skirtumų tarp valstybių narių šiais klausimais; pabrėžia, kad asmens teisė į apsisprendimą dėl savo lyties, seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės yra neliečiama; apgailestauja, kad ES teisės aktais LGBTIQ asmenys saugomi nuo diskriminacijos dėl seksualinės orientacijos tik užimtumo srityje; pabrėžia, kad, nepaisant pastaraisiais metais padarytos pažangos LGBTIQ asmenų socialinio pripažinimo srityje, LGBTIQ asmenų padėtis ES tebėra kritiška, nes jie ir toliau yra diskriminacijos visose gyvenimo srityse taikiniai, įskaitant žodinius ir fizinius išpuolius, kurie tebėra iš esmės nematomi dėl neigiamų pasekmių baimės; yra labai susirūpinęs dėl priešiškos reakcijos į LGBTIQ asmenų teises bei priešiško požiūrio į juos ir dėl to, kad labai išplito neapykantą kurstančios kalbos, kurias dažnai skleidžia visuomenės veikėjai; griežtai smerkia prieš LGBTIQ asmenis nukreiptą retoriką ir „zonų be LGBT asmenų“ arba „zonų, kuriose nėra LGBT ideologijos“, paskelbimą;
8. reiškia susirūpinimą dėl to, kad 2021 m. „Rainbow Europe Map“, metinėje lyginamosios analizės priemonėje, kurią parengė Tarptautinės lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių asmenų asociacijos Europos regiono skyrius (angl. *ILGA-Europe*), buvo atkreiptas dėmesys į beveik visišką LGBTIQ asmenų žmogaus teisių sąstingį, ypač dėl LGBTIQ asmenų pripažinimo šeimos teisės aktuose Europoje; apgailestauja dėl to, kad vaivorykštės šeimos ir jų vaikai vis dar patiria diskriminaciją ES, įskaitant atvejus, kai dėl jų seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės, tėvų ar partnerių lytinių požymių atimamos jų teisės, kai jie naudojami pagrindine teise laisvai judėti ES; palankiai vertina svarbų 2018 m. birželio mėn. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą, priimtą *Coman* byloje, kurioje išaiškinta, kad sąvoka „sutuoktinis“, kaip apibrėžta ES teisės aktų dėl ES piliečių ir jų šeimos narių apsigyvenimo laisvės nuostatose, apima ir tos pačios lyties sutuoktinius; primygtinai ragina valstybes nares, nepripažįstančias tos pačios lyties asmenų partnerystės ir santuokos, iš dalies pakeisti savo nacionalinės teisės aktus, kad būtų sukurta teisinė sistema, kuria užtikrinamas tinkamas ESTT sprendimo įgyvendinimas; primygtinai ragina Komisiją nedelsiant pateikti pasiūlymus dėl naujų ES teisės aktų dėl abipusio tėvystės pripažinimo;
9. yra tvirtai įsitikinęs, kad Komisija turi pagerinti savo bendrą požiūrį į pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir migrantų pagrindinių teisių apsaugą; pabrėžia, kad jie atstovauja vienai pažeidžiamiausių visuomenės grupių ir kad turi būti patenkinti jų pagrindiniai poreikiai; labai apgailestauja, kad keliose valstybėse narėse bet kokiomis priemonėmis vykdomas priverstinis grąžinimas tapo norma; pakartoja, kad reikia skubiai sukurti teisingą, veiksmingą ir humanišką prieglobsčio politiką ES, ir primygtinai ragina Komisiją dėti daugiau pastangų šioje srityje;

10. ragina Komisiją užtikrinti, kad pabėgėliams, migrantams ir prieglobsčio prašytojams būtų užtikrinta tinkama priėmimo ir apgyvendinimo sistema, taip laikantis pagarbos žmogaus orumui principo ir visapusiškai gerbiant jų pagrindines teises; prašo valstybių narių ir Komisijos bendradarbiauti siekiant užtikrinti pakankamą prieglobsčio prašytojų pagrindinių teisių apsaugą;
11. reiškia didelį susirūpinimą dėl Komisijos priimtų laikinų priemonių, kuriomis siekiama reaguoti į nepaprastą padėtį prie ES išorės sienos su Baltarusija ir kuriomis netiesiogiai remiama dabartinė priverstinio grąžinimo prie ES sienų praktika, todėl prieglobsčio prašytojai neturi galimybės gauti apsaugos;
12. susirūpinęs pažymi, kad dėl nuolatinės nelygybės ir sėkmingos pagrindinės infrastruktūros ir paslaugų teikimo politikos trūkumo padidėjo atotrūkis tarp romų bendruomenių ir plačiosios visuomenės, be kita ko, švietimo srityje, ir pablogėjo romų sąlygos tokiose svarbiose srityse kaip užimtumas, sveikatos priežiūra ir aprūpinimas būstu; apgailestauja, kad pirmajame ES romų integracijos nacionalinių strategijų plane padaryta nedidelė bendra pažanga; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti visapusišką romų lygybę, įtrauktį ir dalyvavimą tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis;
13. pabrėžia, kad būtina siekti didesnės pažangos apsaugant pabėgėlių pagrindines teises, ypač atsižvelgiant į vis didesnį migrantų judėjimą; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina Komisiją toliau plėtoti metodus, kuriais būtų užtikrinama pagarba pagrindinėms teisėms;
14. atsižvelgdamas į augantį diskriminacijos įvairiais pagrindais, visų pirma dėl asmens lyties, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės, atvejų skaičių, ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų laikomasi ir paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija), pasinaudojant visomis numatytomis teisinėmis priemonėmis; ragina Komisiją ir Pagrindinių teisių agentūrą bendradarbiauti siekiant skatinti informavimą apie šią problemą ir užtikrinti, kad visi ES piliečiai būtų lygūs;
15. laikosi nuomonės, kad ypatingas dėmesys turėtų būti teikiamas Chartijos 21 straipsnyje įtvirtintam nediskriminavimo principui, ir pabrėžia, kad šios nuostatos turi būti deramai paisoma; todėl ragina Komisiją toliau plėtoti griežtą pagrindinių teisių padėties, ypač teisės į nediskriminavimą, kuri yra viena dažniausiai pažeidžiamų teisių, reguliaraus vertinimo mechanizmą;
16. ragina visapusiškai įgyvendinti teisės aktus ir taikyti griežtesnes sankcijas už bet kokią diskriminaciją dėl rasės, etninės ar socialinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, priklausymo tautinei mažumai, negalios, amžiaus, lyties, lyties raiškos, lytinės tapatybės, seksualinės orientacijos, lytinių savybių, gyventojo statuso arba sveikatos;
17. pabrėžia, kad COVID-19 pandemija atskleidė didelius valstybių narių sveikatos priežiūros, švietimo, užimtumo ir socialinės apsaugos sistemų pajėgumų ir pasirengimo trūkumus; yra tvirtai įsitikinęs, kad valstybės narės turi labai pagerinti savo sveikatos priežiūros, socialinės gerovės ir socialinės paramos sistemas, kad užtikrintų visapusišką paramą visiems, ypač labiau pažeidžiamiems asmenims, net ir krizės metu, ir taip tinkamai apsaugotų kiekvieno asmens sveikatos, ekonomines ir socialines teises; atkreipia dėmesį į tai, kad daugėja su sveikata susijusių peticijų, susijusių, be kita ko, su

COVID-19 pandemijos plitimu per pastaruosius dvejus metus, darančiu poveikį sveikatos priežiūros prieinamumui, ypač lėtinėmis ligomis sergantiems pacientams; pabrėžia, kad lėtinėmis ligomis sergančių pacientų sergamumas COVID-19 yra aukštas; primena kritinę retosiomis ligomis sergančių pacientų padėtį daugelyje valstybių narių, įskaitant pacientus, sergančius mialginiu encefalomyelitu (lėtinio nuovargio sindromas), kuriems nesuteikiama diagnozė, tinkamas gydymas ir medicininė priežiūra;

18. pabrėžia, kad daugelio valstybių narių priimtoms priemonėms, susijusios su COVID-19 pandemija, kertasi su teisėmis ir laisvėmis, kurios užtikrinamos pagal Sąjungos teisinę tvarką, pvz., su laisvu asmenų judėjimu, įskaitant keliones, darbą ir mokslus ES ir šalių viduje, ypač ankstyvaisiais COVID-19 pandemijos laikotarpiais tūkstančiams judžių darbuotojų, įskaitant sezoninius ir tarpvalstybinius darbuotojus, visoje Sąjungoje, su saviraiškos ir informacijos laisve bei su teise į privatumą ir duomenų apsaugą, ypač visuomenės sveikatos ir priemonių, kurių imamasi siekiant ją apsaugoti, požiūriu; pabrėžia, kad priemonės, kurių imamasi pandemijai suvaldyti, turi būti paremtos žmogaus teisėmis grindžiamu požiūriu ir būti būtinos, pagrįstos teisės aktais, laikinos ir proporcingos, užtikrinant visapusišką Chartijos taisyklių ir principų laikymąsi;
19. pažymi, kad apribojimai, nustatyti siekiant kovoti su pandemija, taip pat trukdė pilietinės visuomenės darbui; pabrėžia, kad pilietinės visuomenės organizacijos atlieka svarbų vaidmenį padedant pagrindinių teisių pažeidimų aukoms, taip pat didinant informuotumą ir vykdant prevenciją; ragina Komisiją ir valstybes nares teikti paramą pilietinei visuomenei ir patvirtinti priemones, kurios palengvintų jų darbą;
20. pabrėžia, kad ekstremalioji situacija neturi būti pasiteisinimas siekiant apeiti demokratinius teisėkūros proceso principus; ragina valstybes nares užtikrinti, kad visos nepaprastosios padėties atvejais priimtose išskirtinėse priemonėse būtų skaidrios ir kad jas priimančioms dalyvautų susiję asmenys, taip pat užtikrinti, kad visos neatidėliotinos priemonės būtų būtinos, griežtai proporcingos ir taikomos tik reikiamą laiką; ragina Komisiją toliau stebėti neatidėliotinas priemones, taikomas siekiant kovoti su pandemija, atsižvelgiant į ES pamatines vertybes, nustatytas Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje, įskaitant pagrindines teises, teisinės valstybės principą ir demokratiją; mano, kad Komisija turi visapusiškai ir skaidriai informuoti visuomenę apie visų neatidėliotinių priemonių, kurias valstybės narės priėmė pandemijos metu, vertinimų rezultatus;
21. apgailestaudamas atkreipia dėmesį į didelį skaičių peticijų dėl neatidėliotinių karantino priemonių, kurias ne viena valstybė narė priėmė kilus pandemijai ir kurias taikant galėjo būti apribotos piliečių teisės ir laisvės, pvz., saviraiškos ir informacijos laisvė, susirinkimų ir asociacijų laisvė bei judėjimo ir apsigyvenimo laisvė; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares veiksmingai spręsti su COVID-19 susijusias diskriminacijos, neapykantos retorikos ir rasizmo, nukreipto prieš etninių mažumų grupes, migrantus ir pabėgėlius arba iš migrantų kilusius žmones, klausimą;
22. pakartoja, kad kiekvienas turi teisę į mokslą, kaip įtvirtinta Chartijos 14 straipsnyje, ir pabrėžia, kad ši teisė turi būti užtikrinta visomis aplinkybėmis ir kiekvienam vaikui, įskaitant tuos, kurie priklauso pažeidžiamoms ir nepalankioje padėtyje esančioms grupėms; yra susirūpinęs dėl galimo mokyklų uždarymo COVID-19 pandemijos metu poveikio vaikų psichikos sveikatai ir ateičiai; ragina valstybes nares užtikrinti vienodą ir

kokybišką švietimą visiems vaikams net ir krizės, pvz., pandemijos, metu; ragina valstybes nares keistis geriausia patirtimi šiuo klausimu;

23. pabrėžia, kad dėl neatidėliotinių priemonių, kurių imtasi daugelyje valstybių narių, fizinės galimybės gauti gydytojų ir sveikatos priežiūros paslaugų, įskaitant lignonines, buvo ribotos, neskubus medicininis gydymas, įskaitant chirurgines intervencijas, dažnai buvo atidėtas, o hospitalizuotų vežiu sergančių pacientų skaičius smarkiai sumažėjo; ragina valstybes nares gerbti visų žmonių teisę į sveikatos priežiūrą;
24. pabrėžia, kad švietimo įstaigų uždarymas visose valstybėse narėse lėmė precedento neturintį perėjimą prie internetinio mokymosi, nors švietimo sistemoms trūko skaitmeninės infrastruktūros, mažiau nei 40 proc. pedagogų buvo pasirengę naudoti skaitmenines technologijas mokymo srityje¹, o daug mažas pajamas gaunančių namų ūkių neturėjo prieigos prie kompiuterių; ragina valstybes nares gerbti teisę į mokslą ir nediskriminuoti vaikų iš mažas pajamas gaunančių namų;
25. pabrėžia, kad ribojamosios priemonės valstybėse narėse taip pat turėjo įtakos teismų ir teisminės sistemos veiklai;
26. atkreipia dėmesį į peticijas, susijusias su pandemija, kuriose kritikuojami kelionių apribojimai, ypač skirtingose šalyse gyvenančioms poroms, taip pat peticijas, kuriose keliami klausimai, susiję su tinkamos pažeidžiamoje padėtyje esančių darbuotojų apsaugos darbe trūkumu ir problemomis gaunant ES skaitmeninį COVID pažymėjimą COVID-19 infekcija persirgusiems asmenims; pabrėžia, kad svarbu laiku reaguoti į visus ES teisės nesilaikymo atvejus ir juos spręsti, užtikrinant aukščiausio lygio sveikatą ir saugą visose darbo aplinkose, taip pat privatų ir šeimos gyvenimą;
27. atkreipia dėmesį į tai, kad gauta daug peticijų, kuriose smerkiami nusikaltimai aplinkai, įskaitant nusikaltimus, turinčius tarpvalstybinį poveikį, susijusius, be kita ko, su neteisėta medienos ruoša, neteisėta prekyba atliekomis ir dempingu, neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais ir jų naikinimu, dėl kurių blogėja biologinės įvairovės sąlygos ir didėja miškų naikinimo, dirvožemio, vandens ir oro taršos mastas; pabrėžia, kad reikia skubiai stiprinti dabartinę ES teisinę sistemą, kuri yra ydinga dėl didelių apribojimų ir trūkumų, siekiant užtikrinti aukščiausią piliečių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį;
28. atkreipia dėmesį į Orhuso konvencijos preambulę dėl kiekvieno asmens teisės gyventi jo sveikatai ir gerovei tinkamoje aplinkoje ir Chartijos 37 straipsnį, kuriame patvirtinama, kad priemonės, kuriomis siekiama aukšto aplinkos apsaugos lygio ir aplinkos kokybės gerinimo, turi būti įtrauktos į Sąjungos politiką; atkreipia dėmesį į tai, kad labai padaugėjo su aplinka susijusių peticijų, ir pabrėžia, kad į visų politikos sričių sprendimų priėmimo procesą reikia skubiai įtraukti atitinkamus aplinkosaugos klausimus; primena savo rezoliuciją dėl ES biologinės įvairovės strategijos iki 2030 m.

---

¹ Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, *TALIS 2018 Results*, „OECD Publishing“, Paryžius, 2019. Pagrindinis tyrimas (Tarpautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus 2 lygmuo) atliktas 31-oje EBPO šalyje, įskaitant 22 ES valstybes nares (Austriją, Belgiją, Bulgariją, Kroatiją, Kiprą, Čekiją, Daniją, Estiją, Suomiją, Prancūziją, Vengriją, Italiją, Latviją, Lietuvą, Malta, Nyderlandus, Portugaliją, Rumuniją, Slovakiją, Slovėniją, Ispaniją ir Švediją).

Gamtos gražinimas į savo gyvenimą², atsižvelgiant į tai, kad teisė į sveiką aplinką turėtų būti pripažinta Chartijoje, ir ragina imtis veiksmų šioje srityje; pažymi, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje numatyta tik netiesioginė teisė į sveiką aplinką apsauga skiriant sankcijas tik už aplinkos apsaugos pažeidimus, kuriais tuo pat metu pažeidžiamos kitos žmogaus teisės, jau pripažintos Europos žmogaus teisių konvencijoje; ragina Konvencijoje pripažinti natūralią gamtos ir ekosistemų vertę, atsižvelgiant į žmonių visuomenių ir gamtos tarpusavio ryšius, ir įtvirtinti teisę į saugią, švarią, sveiką ir tvarią aplinką, kaip savo 2021 m. rugsėjo mėn. rekomendacijoje ragino Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja; atkreipia dėmesį į ES piliečių susirūpinimą Parlamentui pateiktose peticijose dėl aplinkos sutrikdymo ir blogėjimo, taip pat į jų reikalavimus dėl teisės gyventi sveikoje aplinkoje ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais;

29. pakartoja, kad teisinė valstybė, žiniasklaidos laisvė ir veiksminga kova su korupcija yra mūsų visuomenės pagrindas ir mūsų pagrindinės vertybės; pabrėžia, kad vis dėlto Sąjungoje nuolat pažeidžiami teisinės valstybės ir žiniasklaidos laisvės principai, taip pat dėl to plinta korupcija ir kad šių atvejų skaičius pandemijos metu netgi padidėjo;
30. reiškia susirūpinimą dėl grėsmės, kurią įvairių formų propaganda ir dezinformacija, įskaitant prieš skiepus nukreiptą propagandą, kelia žmonių gyvybei ir sveikatai, žodžio ir saviraiškos laisvei ir žiniasklaidos nepriklausomumui, ir dėl neigiamo poveikio, kurį jos gali turėti politinių debatų kokybei ir piliečių dalyvavimui demokratinėse visuomenėse; ragina Komisiją skatinti gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir investuoti į jo stiprinimą, aktyviai remti kokybišką žurnalistiką, skatinti duomenų apsaugą ir sukurti skaidresnę internetinę ekosistemą, kartu užtikrinant žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą;
31. reiškia susirūpinimą dėl tebevykstančių išpuolių prieš teismų nepriklausomybę kai kuriose ES valstybėse narėse; reiškia didelį susirūpinimą dėl neigiamų pokyčių tiek Vengrijoje, tiek Lenkijoje; yra susirūpinęs dėl to, kad Taryboje nepasiekta pažangos vykdam procedūras pagal 7 straipsnį;
32. dar kartą patvirtina savo apgailestavimą dėl veiksmingo Chartijos taikymo srities apribojimo dėl siauro jos 51 straipsnio aiškinimo; primena, jog piliečių lūkesčiai neapsiriboja siauru Chartijos aiškinimu ir kad reikėtų siekti užtikrinti, kad šios teisės būtų kuo veiksmingiau įgyvendinamos; pakartoja savo raginimą apsvarstyti galimybę išplėsti 51 straipsnio aiškinimą už Sąjungos teisės taikymo srities ribų arba jį visiškai išbraukti, kaip nurodyta ankstesnėse rezoliucijose³; pabrėžia, kad nacionaliniai parlamentai yra labai svarbūs propaguojant ir ginant Chartijoje įtvirtintas teises savo teritorijose; ragina valstybes nares rengiant teisės aktus visapusiškai laikytis Chartijos principų ir užtikrinti, kad jų nacionaliniuose įstatymuose būtų laikomasi aukščiausių pagrindinių teisių apsaugos standartų; mano, kad tarpparlamentinis Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimas klausimais, susijusiais su Chartijos taikymu, gali pagerinti Chartijos laikymąsi;
33. pabrėžia, kad Chartijos taikymas teismo salėse gali padėti užtikrinti, kad Chartija taptų

² Priimti tekstai, P9_TA(2021)0277.

³ 2014 m. vasario 27 d. rezoliucija dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje (2012 m.), OL C 285, 2017 8 29, p. 112.

aktuali žmonių gyvenimui; apgailestauja, kad nacionalinių teisingumo specialistų žinios apie Chartiją tebėra menkos⁴ ir tai gali prisidėti prie netinkamo pagrindinių teisių taikymo; Regina Komisiją ir valstybes nares didinti teisės specialistų mokymą Chartijos klausimais;

34. primena, kad fizinių asmenų apsauga tvarkant jų asmens duomenis turėtų būti pagrindinė teisė; įspėja, kad nors Bendrajame duomenų apsaugos reglamente numatyti būdai, kaip apsaugoti savo asmens duomenis ir, be kita ko, privatumą, padaromi duomenų pažeidimai, dėl kurių pažeidžiamas konfidencialumas, prieinamumas ir neliečiamumas, taip pat kyla pavojus arba didelis pavojus asmenų teisėms ir laisvėms; primygtinai ragina Komisiją ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną toliau stengtis prižiūrėti, kaip atsakingi subjektai įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kad būtų išvengta duomenų apsaugos pažeidimų;
35. primena, kad saviraiškos laisvė, teisė turėti savo nuomonę ir gauti bei skleisti informaciją ir idėjas yra pagrindinė teisė; reiškia susirūpinimą dėl melagingos ar manipuliuojamos informacijos kūrimo, sklaidos ir plėtimo naudojant skaitmenines technologijas politiniams, ideologiniams ar komerciniams motyvams; pažymi, kad tokie veiksmai turi tiesioginį ardomąjį poveikį mūsų visuomenei ir gali turėti rimtų pasekmių demokratijai ir žmogaus teisėms; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti iniciatyvas, kuriomis būtų raginama imtis daugialypių ir įvairių suinteresuotųjų subjektų atsakomųjų veiksmų siekiant kovoti su dezinformacija, stiprinti laisvos, nepriklausomos ir įvairios žiniasklaidos vaidmenį, investuoti į žiniasklaidą ir skaitmeninį raštingumą, įgalinti asmenis ir atkurti visuomenės pasitikėjimą;
36. reiškia susirūpinimą dėl to, kad nukentėjusieji nepraneša apie visus neapykantos nusikaltimus dėl nepakankamų apsaugos priemonių ir dėl to, kad valstybių narių valdžios institucijoms nepavyksta tinkamai ištirti neapykantos nusikaltimų ir už juos patraukti baudžiamojon atsakomybėn; ragina Tarybą tęsti Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl neapykantos nusikaltimų ir neapykantą kurstančių kalbų vertinimą ir nedelsiant oficialiai pranešti Parlamentui apie savo vieningą sprendimą;
37. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl tarpinstitucinės Europos skaitmeninių teisių ir principų deklaracijos, kuri yra atskaitos taškas Europos skaitmeninei pertvarkai ir Europos pirmavimui skaitmeninės politikos srityje; primena, kad Chartija priimta tuo metu, kai skaitmeninė ekonomika nebuvo suprantama taip, kaip šiuo metu; todėl mano, kad pastangos apsaugoti mūsų piliečius skaitmeninėje erdvėje buvo išdėstytos daugybėje pavienių pasiūlymų, rezoliucijų ir teisėkūros procedūra priimamų aktų; ragina parengti Europos skaitmeninių teisių chartiją, kurioje būtų ginamos ES teisės skaitmeniniame amžiuje ir žmogaus teise pripažįstama, *inter alia*, prieiga prie interneto;
38. Pabrėžia, kad pagrindinės teisės, demokratija ir teisinės valstybės principas yra viena kitą sutvirtinančios vertybės, kurias pamynus Sąjungai gali kilti sisteminė grėsmė; mano, kad tyčinis teisinės valstybės padėties blogėjimas Lenkijoje ir Vengrijoje labai kenkia piliečių gebėjimui visapusiškai naudotis Chartijoje nustatytais pagrindinėmis teisėmis; reiškia susirūpinimą dėl to, kad kai kuriose kitose valstybėse narėse daugėja

---

⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Pagrindinių teisių chartijos taikymo ES stiprinimo strategija“ (COM(2020)0711).

teisinės valstybės principo ir pagrindinių teisių pažeidimų;

39. yra labai susirūpinęs dėl sekimo technologijų naudojimo siekiant pažeisti žmogaus teises, kaip paaiškėjo iš neseniai atskleistos informacijos apie NSO „Pegasus“ skandalą, kuriuo patvirtinta, kad šnipinėjami, *inter alia*, žmogaus teisių gynėjai ir žurnalistai; pabrėžia, kad itin svarbu priimti veiksmingesnes nacionalines ir tarptautines taisykles šioje srityje, siekiant užtikrinti visapusišką pilietinės visuomenės organizacijų, žmogaus teisių gynėjų, žurnalistų ir kitų asmenų, nukentėjusių nuo kibernetinio sekimo ir kišimosi, apsaugą ir saugumą.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	21.4.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 25 -: 4 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alex Agius Saliba, Alviina Alametsä, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Francesca Donato, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Gianna Gancia, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Emil Radev, Sira Rego, Frédérique Ries, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Kosma Złotowski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Mario Furore, Maite Pagazaurtundúa

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

25	+
NI	Mario Furore
PPE	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Stelios Kypourouopoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev
Renew	Vlad Gheorghe, Maite Pagazaurtundúa, Frédérique Ries, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Cristina Maestre Martín De Almagro, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Sira Rego
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Margrete Auken, Eleonora Evi

4	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Złotowski
NI	Francesca Donato

4	0
ID	Markus Buchheit, Gianna Gancia
PPE	Radan Kanev, Loránt Vincze

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	13.7.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 46 -: 11 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Konstantinos Arvanitis, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Jorge Buxadé Villalba, Anna Júlia Donáth, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Peter Kofod, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Yana Toom, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Bartosz Arłukowicz, Malin Björk, Gwendoline Delbos-Corfield, Cyrus Engerer, Daniel Freund, Balázs Hidvéghi, Beata Kempa, Jaak Madison, Fulvio Martusciello, Philippe Olivier, Anne-Sophie Pelletier, Rob Rooker, Róza Thun und Hohenstein, Nils Ušakovs, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Daniel Buda, Ladislav Ilčić, David Lega, Lucia Vuolo

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

46	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Bartosz Arłukowicz, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, David Lega, Jeroen Lenaers, Fulvio Martusciello, Nuno Melo, Paulo Rangel, Lucia Vuolo, Javier Zarzalejos
RENEW	Abir Al-Sahlani, Anna Júlia Donáth, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Yana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Evin Incir, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Nils Ušakovs, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
THE LEFT	Konstantinos Arvanitis, Pernando Barrena Arza, Malin Björk, Anne-Sophie Pelletier
VERTS/ALE	Patrick Breyer, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

11	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Ladislav Ilčík, Beata Kempa, Rob Rooker, Vincenzo Sofo
ID	Peter Kofod, Jaak Madison, Philippe Olivier, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Balázs Hidvéghi

1	0
PPE	Tomáš Zdechovský

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaukė